

Z obsahu:

Doba evangelia

Jan Pavel II. při generální audienci 17. prosince 1997

– strana 2 –

Sestup Ducha svatého

– strana 4 –

Pohled do historie

Ve všech epochách církevních dějin souvisel pokles úcty k eucharistii s úpadkem mravů a náboženské horlivosti...

– strana 4 –

Vánoční poselství Jana Pavla II.

URBI ET ORBI
25. prosince 1997

– strana 5 –

Co říká katolická víra o duši

Reinhold Ortner

– strana 6 –

Garabandal – varovný prst Boží (4)

– strana 8 –

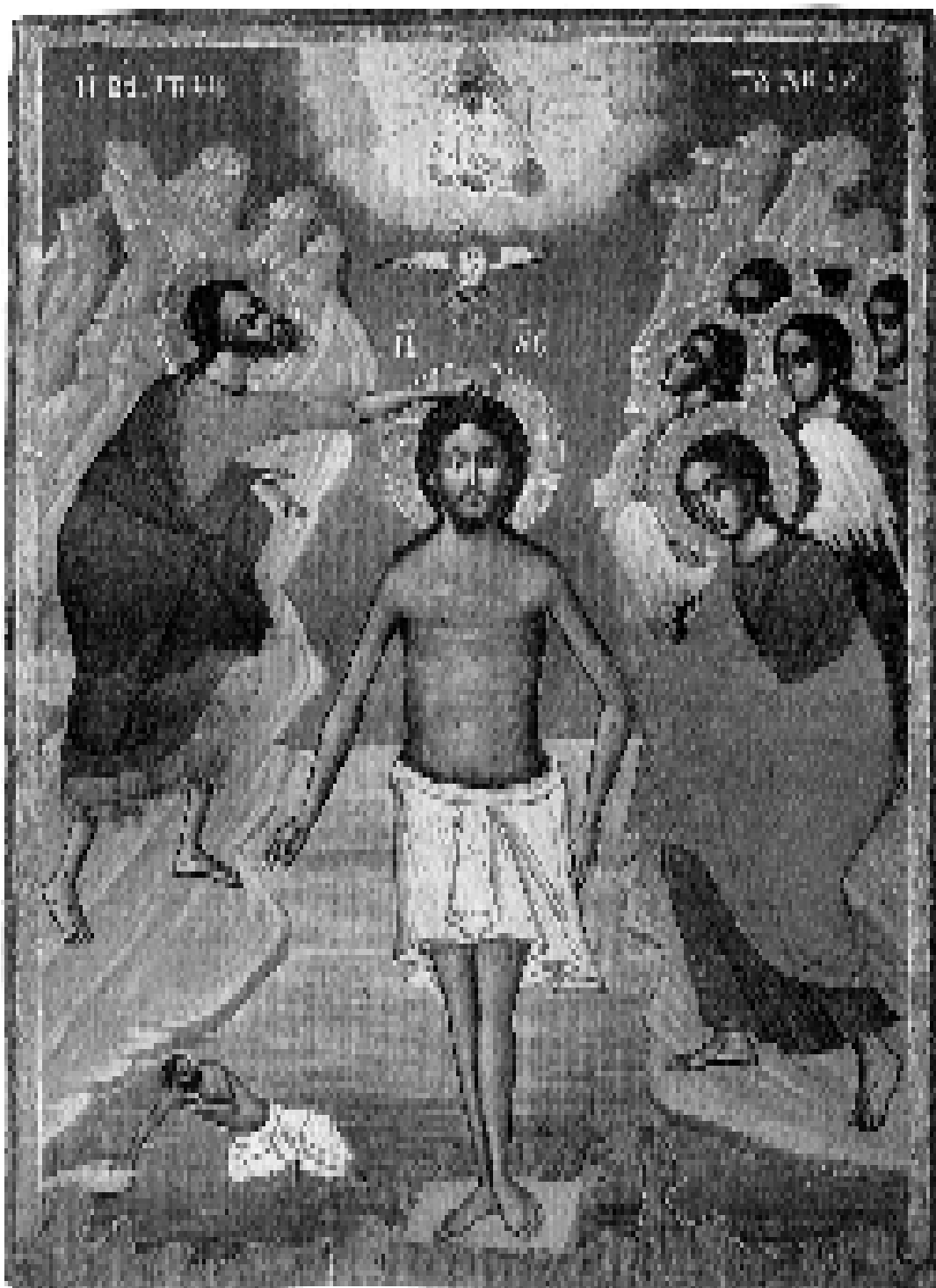
Alexandrina – utrpení a sláva (2)

– strana 10 –

Dominum et vivificantem

Encyklika papeže Jana Pavla II.

– strana 14 –

Doba evangelia

Vstup věčnosti do času skrze tajemství vtělení činí z celého Kristova života na zemi mimořádné údobí. Rozpětí jeho života je jedinečným časem, časem plnosti Zjevení, v němž k nám věčný Bůh mluví ve svém vtěleném Slovu pod pláštěm jeho lidské existence.

Je to čas, který zůstane navždy směrodatným bodem: dobou evangelia. Všichni křesťané ji uznávají za dobu, z níž vychází jejich víra.

Tajemství Kristova života

Je to doba jednoho lidského života, která změnila všechny lidské životy. Jediný život, život Kristův, byl poměrně krátký, avšak intenzitu a hodnotu tohoto života nelze s ničím srovnávat. Stojíme tvář v tvář největšímu bohatství pro lidské dějiny. Je to nevyčerpatelné bohatství, protože je to bohatství věčnosti a božství.

Zvláštní štěstí měli ti, kteří žili v Ježíšově době a měli to potěšení, že mu žili nablízku, vidali ho a naslouchali mu. Sám Ježíš je nazývá blahoslavenými: *Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte. Říkám vám, že mnozí proroci a králové chtěli vidět, na co vy hledíte, ale neviděli. Slyšet, co vy slyšíte, ale neslyšeli* (Lk 10,23n).

Formulace *říkám vám* dává pochopit, že v tomto tvrzení jde o mnohem více než jen o prosté konstatování historického faktu. Ježíš tu pronáší slovo Zjevení, které osvětluje hluboký smysl dějin. V minulosti, která jej předcházela, Ježíš nevidí jen vnější události, které připravují jeho příchod; hledí

na hluboké touhy srdcí, která jsou účastníky oněch událostí, a předbíhají tak jejich konečný výsledek. Ježíšovi současníci si převážně nejsou vědomi své výsady. Vidí a slyší Mesiáše, aniž by poznali, že on je vytouženým Spasitelem. Oslovují ho, aniž by věděli, že mluví s Pomazaným Páně, kterého předpovídali proroci.

Slovy *co vy vidíte a co vy slyšíte* je Ježíš vybízí, aby přijali tajemství tím, že půjdou za závoj smyslů. Zvláště svým učedníkům napomáhá, aby k němu pronikali. Říká: *Vám je dáno znát tajemství Božího království* (Mk 4,11).

Do tohoto putování učedníků za odhalení tajemství zapouští své kořeny naše víra, neboť se zakládá právě na jejich svědectví. My nemáme tu výsadu osobně vidět Ježíše a naslouchat mu, jak to bylo možné za dnů jeho pozemského života, ale s vírou dostáváme nesmírnou milost vstupovat do tajemství Krista a jeho království.

Čas evangelia otevírá bránu k hlubokému poznání Kristovy osoby. Můžeme v tomto ohledu připomenout slova Ježíše, kterými s posteskem pokáral Filipa: *Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš?* (Jan 14,9) Ježíš očekával pronikavé poznání plné lásky od toho, který jako apoštol žil v úzkém vztahu s Mistrem a právě v síle této důvěrnosti mohl pochopit, že se v něm ukazuje tvář Otce. *Kdo vidí mne, vidí Otce* (tamtéž) Učedník je povolán, aby ve tváři Krista odhalil pohledem víry neviditelnou tvář Otce.

Čas radosti a čas utrpení

Periodu Kristova pozemského života předkládá evangelium jako čas svatby. Je to doba, v níž se má šířit radost. *Mohou se hosté na svatbě postit, když je ženich s nimi? Pokud mají ženicha mezi sebou, nemohou se postit* (Mk 2,19). Ježíš zde použil jednoduchého, ale sugestivního obrazu. On je tím ženichem, který vyhlásí slavení své svatby, sňatku lásky mezi Bohem a lidstvem. A on je ženichem, který chce sdílet svou radost. Ženichovi přátelé jsou pozváni, aby ji sdíleli s ním a účastnili se hostiny.

Nicméně právě v souvislosti s touto svatbou Ježíš ohlásí, že přijde doba, ve které budou postrádat jeho přítomnost. *Přijdou však dny, kdy od nich bude ženich vzat. Potom, v ten den, se budou postit* (Mk 2,20): je to jasná narážka na jeho oběť. Ježíš ví, že radosti vystřídá smutek. Učedníci se tedy *budou postit*, čili budou trpět, a tak budou mít účast na jeho utrpení.

Kristův příchod na svět i při vši radosti, kterou přináší lidstvu, je nerozlučně spjat s utrpením. Svatební slavnost je poznamenána dramatem Kříže, které vyvrcholí velikonoční radostí.

Toto drama je plodem nevyhnutelného střetnutí Krista s mocnostmi zla. To světlo svítí ve tmě a tma je nepohltila. Hříchy všech lidí hrají v tomto dramatu hlavní roli. Avšak zvláště bolestné bylo pro Krista, že ho neuznala jistá vrstva jeho lidu. Obraceje se na město Jeruzalém, vytýká mu: „Ne-

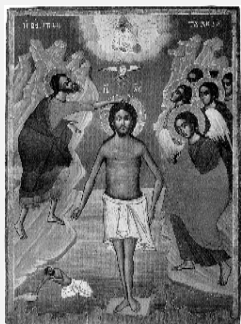
poznalo jsi čas, kdy se Bůh k tobě sklonil.“

Čas pozemské přítomnosti Krista byl dobou Boží návštěvy na zemi. Jistě, nechyběli ti, kteří dali kladnou odpověď, totiž odpověď víry. Dříve než Lukáš vylíčí Ježíšův pláč nad odbojným městem (srov. Lk 19, 41-44), popisuje jeho »královský« a »mesiášský« vstup do Jeruzaléma, kdy *celý zástup učedníků počal radostně a hlasitě chválit Boha za všechny mocné činy, které viděli. Volali: „Požehnaný král, který přichází ve jménu Hospodinově! Na nebi pokoj a sláva na výsostech* (Lk 19,37n)!“ Avšak toto nadšení nemohlo Ježíšovým očím zakrýt hořkou skutečnost, že jej odmítnou předáci vlastního národa a zástup, který proti němu poštvou.

Ostatně již před vítězným vjezdem do Jeruzaléma Ježíš ohlásil svou oběť: *Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby se mu sloužilo, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé* (Mk 10,45; srov. Mt 20,28).

Doba Kristova pozemského života se tak vyznačuje jeho vykupitelskou obětí. Je to čas velikonočního tajemství smrti a vzkříšení, z něhož pramení spása lidí.

Podle »Bolletino Vaticano« Mezititulky a zdůraznění redakce Světla

Na titulní straně:

Kostel Světa Bogorodica, u Kjustendilu v Bulharsku

Poslouchej mne, ty, který jsi až po krk zahrabaný ve vědě: tvá věda nemůže upřít, že existuje d'ábelská činnost. Proto modlitba zůstává stále hodnotným cvičením zbožnosti. Moje Matka, svatá církev, žádá, aby každý den, u stupňů oltáře, její kněží vzývali svatého Michala »contra nequitiam et insidias diaboli« – proti zlobě a úkladům d'ábelským.

Josemaría Escrivá

Liturgická čtení

1. čtení – Iz 42,1–4.6–7

Toto praví Hospodin:

„Hle, můj Služebník, kterého podporuji, můj vyvolený, v němž jsem si zalíbil. Vložil jsem na něj svého ducha, národům přinese právo. Nebude křičet, nebude hlučet, nedá se slyšet na ulici. Nalomenou třítnu nedolomí, doutnající knot neuhasí, věrně bude ohlašovat právo. Nezeslábně, nezmalátní, dokud nezaloží na zemi právo. Na jeho nauku čekají daleké kraje. Já, Hospodin, jsem tě povolal s láskou, vzal jsem tě za ruku, chránil jsem tě a ustanovil tě prostředníkem smlouvy lidu a světlem národů, abys otevřel oči slepým, abys vyvedl vězňe ze žaláře a z věznic ty, kteří bydlí ve tmách.“

2. čtení – Sk 10,34–38

Petr se ujal slova a promluvil:

„Teď opravdu chápu, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě že je mu milý ten, kdo se ho bojí a dělá, co je správné.

Izraelitům poslal své slovo, když dal hlásat radostnou zvěst, že nastává pokoj skrze Ježíše Krista. Ten je Pánem nade všemi. Vy víte, co se po křtu, který hlásal Jan, událo nejdříve v Galileji a potom po celém Judsku: Jak Bůh pomazal Duchem svatým a mocí Ježíše z Nazareta, jak on všude procházel, prokazoval dobrodiní, a protože Bůh byl s ním, uzdravoval všechny, které opanoval ďábel.“

Evangelium – Lk 3,15–16.21–22

Lid byl plný očekávání a všichni uvažovali o tom, zdali Jan není Mesiášem. Jan jim však na to říkal: „Já vás křtím vodou. Přichází však mocnější než já; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u opánek. On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm.“

Když se však lid dával pokřtít a když byl pokřtěn i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe, Duch svatý sestoupil na něj v tělesné podobě jako holubice a z nebe se ozval hlas:

„Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení.“

Myšlenka na neděli

KLÍČ K NEBI

Zamyšlení nad úryvkem
Lk 3,15–16.21–22

Když byl Ježíš pokřtěn a modlil se, otevřelo se nebe.

Kdykoliv se Bůh rozhodl udělit svému lidu velkou milost, vybírá si své posly a svá místa, aby se všichni mohli připravit na přijetí jeho dobrodiní. Je tomu tak i dnes. Všichni proroci, kolik jich bylo, opakují znovu a znovu stejnou Boží výzvu: *Obrátte se, neboť se přiblížilo Boží království*⁽¹⁾. Chceš-li se však setkat s prorokem, musíš vyjít ze svého pohodlí. Nešetři námahy ani času, abys byl včas na vyvoleném místě, kde se nebe přiblížilo k zemi. Zdaleka nejsi první. Spočítej, můžeš-li, kolik lidí sem přivedl prorocký hlas.

Všichni, koho se s prorockým hlasem dotkla Boží milost, jsou plni očekávání. Nebraň se této všeobecné náladě. Je to neklamně znamení, že velké věci stojí přede dveřmi. Bezstarostnost už není na místě. Kdo chce zachytit příchod Božího království, nemůže se zabydlet ve své sebejistotě.

Aniž to tušíš, přicházíš za Janem právě ve chvíli, kdy se k jeho posluchačům připojuje sám Ježíš. Čím se liší Syn člověka a Syn Boží od ostatních kajčnicků? Pozoruješ snad na něm sebemenší náznak, že je něčím více, než ti hříšníci kolem? Jediný ze všech lidí, který může tvrdit, že pro sebe žádného proroka nepotřebuje, řídí se s úctou a poslušností jeho výzvou. Poděkuj mu za tento jeho příklad i za všechny proroky a zachovej se podle jeho vzoru.

Chceš-li mít opravdový užitek z prorockých poselství, nestačí jen pouhá zvědavost a senzacechtivost. To rozhodující, co se má odehrát, se má odehrát **především v tobě**. Nemysli si ani, že to musí být spojeno s něčím mimořádným kolem tebe. Očekávání, kterému se otevíráš, je ozvěnou Božího očekávání: Bůh čeká na tvé obrácení. Proto je nezbytné vstoupit do řeky pokání. Ani Maria, velká prorokyně posledních dnů, nemluví o ničem jiném, než o pokání a obrácení.

Co znamená obrátit se? To znamená odhodlat se konečně k úplné a bezvýhradné změně. Vrátit všechny hodnoty na jejich původní místo. Jestliže až dotud ovládalo tvoje tělo tvou duši, musíš nyní na-

vrátit vládu tam, kam patří. Proto je nutné pokání, sebezapření, sebeovládání. Tvoji nenasytnou *žádnostivost očí* nechť vystřídá konečně usebranost, *žádnostivost těla* sebekázeň, čistota a skromnost, *pýchu života* pokora a duch služebnosti⁽²⁾. Najdeš v sobě odvahu k pokoře? Není to právě pokora, která svedla k sobě Ježíše a Jana? Sám Ježíš o něm prohlásí, že *nikdo větší se z ženy nenarodil*⁽³⁾. Ale on sám se necítí hoden *rozvázat mu řemínek u opánek*. Ano, slyšíš dobře, necítí se hoden ani k úkonu, který vykonávají otroci. Čeho si troufáš dotýkat se ty, jestliže on se necítí hoden dotknout ani jeho obuvi?

A právě tento Ježíš, kterého ti Jan představuje jako *silnějšího*, poslouchá proroka, sklání se pokorně před Křtitelem, vstupuje do Jordánu a dává se pokřtít. Kdo je spravedlivější než on, aby nepotřeboval pokání? Kdo je silnější než on, aby nepotřeboval pokoru?

Vštip si hluboce do paměti to velké zjevení, kterého jsi svědkem: právě svou poslušností, svým nejhlubším pokořením, právě tím, že nechtěl ani v nejmenším vyniknout nad ostatní, ale *modlil se za ně* jako jeden z nich, uchvátil Ježíš svého nebeského Otce tak nesmírně, že mu veřejně a dokonce viditelně vyznává svou lásku: *Ty jsi můj milovaný Syn, našel jsem v tobě zalíbení*.

Pokořit se znamená dát prostor Nejvyššímu, aby i v tobě našel to, v čem má zalíbení, a sám pak zjevil pravdu o tvé velikosti. Můžeš se spolehnout, že to, co tvoří tvou skutečnou hodnotu před Bohem, se neztratí a bude v pravý včas zjeveno. Naše jediná velikost je přece právě v tom, když sám Bůh v nás může najít své zalíbení. Pokora je **klíč pravdy**, který *otevřítá nebe* a láká Ducha svatého, aby se snesl na pravé Boží cítele, kteří následují Ježíše. *Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě je mu milý ten, kdo jedná správně*⁽⁴⁾.

Sestup do Jordánu a dej se *pokřtít Duchem svatým a ohněm*. To je čas a místo tvého obrácení. Není to jen Bůh, kdo na ně čeká. *Pán tě povolal s láskou, bere tě za ruku*, chce, abys byl spolu s jeho Synem *prostředníkem jeho lásky*, pomáhal *otevřít oči slepým a vyvádět ze žaláře ty, kteří bydlí v temnotě*⁽⁵⁾.

Pane můj, děkuji ti a přijímám, *ačkoliv nejsem hoden*.

Bratr Amadeus

⁽¹⁾Mt 3,2; ⁽²⁾srov. 1 Jan 2,16; ⁽³⁾Lk 7,28; ⁽⁴⁾srov. 2. čtení Sk 10,34; ⁽⁵⁾srov. 1. čtení Iz 1,6n

SESTUP DUCHA SVATÉHO

Křest, který přijal Ježíš od Jana, byl pro evangelisty tak důležitý, že o něm vyprávějí všichni tři synoptikové. V Janově evangeliu pak je zpráva, jak Ježíše následovali první učedníci, kteří dosud byli učedníky Janovými. Jeden z nich, Ondřej, vyprávěl svému bratru Šimonu Petrovi o své zkušenosti: *nalezli jsme Mesiáše* (Jan 1,41). Mesiáš je také nazýván Kristem, tím, kterého pomazal Duch svatý. V Janově evangeliu stojí: *Na koho uvidíš sestupovat Ducha a zůstávat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým.*

Dnešní svátek tedy obsahuje v sobě jednak Pánův křest, jednak okolnosti, které s tím souvisejí. V prvotní církvi přikládali církevní otcové velký teologicko-vykupitelský význam Kristovu křtu, který má být **předehrou křtu věřících** křesťanů. Prvořadý význam má Kristův křest pro **zjevení Božích synovství** hlasem, kterým jej oslovil nebeský Otec: *Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení.*

Dalším momentem je **sestup Ducha svatého** v podobě holubice na Ježíše. Vzhledem k Novému zákonu vidí v tom církevní otcové úkon **pomazá-**

ní Krista k jeho poslání Mesiáše, a tím začátek jeho veřejného života. Ježíšovi se dostalo svědectví, že je ve Starém zákoně předpovězeným mesiánským Spasitelem a Božím Služebníkem. V první ze čtyř písní o třpícím Služebníku u Izajáše je Boží Služebník nazván **Nositel Ducha**. V prvním dnešním čtení slyšíme: *Hle, můj Služebník, kterého podporuji, můj vyvolený, v němž jsem si zalíbil. Vložil jsem na něj svého Ducha...ustanovil jsem tě prostředníkem smlouvy a světlem národů.* Podle stejné prorocké knihy má tento Duchem Poznamenaný přijít z Izajášova rodu, jeho otcem je král David. V 11,1 čteme: *Spočine na něm Duch Hospodinův.* Nejdříve mluví Služebník sám: *Duch Páně je nade mnou, neboť Hospodin mě pomazal. Poslal mě, abych oznámil chudým radostnou zvěst, abych vyléčil zraněná srdce, zajatým přinesl svobodu a spoutaným oznámil vykoupění...* Když Ježíš vystoupil poprvé v synagoze v Nazaretě, odvolává se na tato prorocká slova (Iz 42,7), a dodává: *Dnes se tato slova vyplnila* (Lk 4,21).

Jednotlivá tajemství dnešního svátku jsou krásně obsažena v jeho prefaci.

Pane, svatý Otče, všemohoucí věčný Bože, když byl tvůj Syn pokřtěn v Jordáně, podivuhodnými znameními jsi nám zjevil tajemství jeho života a poslání: Slyšíme tvůj hlas z nebe a věříme, že Ježíš je tvé Slovo, které žije mezi námi; v podobě holubice vidíme sestupovat tvého Ducha a poznáváme, že Ježíš je tvůj Kristus, tvůj Služebník, kterého jsi svým Duchem pomazal na kněze, proroka a krále, aby chudým zvěstoval evangelium. Proto zpíváme píseň o tvé slávě...

Z preface o svátku Křtu Páně

Pohled do historie

Ve všech epochách církevních dějin souvisel pokles úcty k eucharistii s úpadkem mravů a náboženské horlivosti. Bylo tomu tak za arianismu, v době sv. Františka z Assisi, v době reformace a je tomu tak i nyní. Díky televizi a blahobytu se vytratil z rodin i mnoha klášterů duch pokory a modlitby.

Počátkem 60. let přišla na scénu antikoncepční pilulka a sex se stal moderní modlou. Projevilo se to poklesem porodnosti a současně poklesem kněžských a řeholních povolání. Čeho naopak rapidně přibývalo, jsou rozvraty, potraty, výstupy z církve, nemravná móda, pornografie a **mizející úcta k Nejsvětější svátosti**, která se přijímá nezřídka svatokrádežně, ve stavu těžkého hříchu, např. u manželů žijících v nedovoleném svazku.

Ve stejné době se objevil úpadek úcty k eucharistii. Způsob podávání eucharistie na ruku není součástí liturgické reformy, ke které dal podnět 2. vatikánský koncil. V žádném koncilním ani pokoncilním dokumentu o něm není ani zmínky. Naopak. Tento způsob je **flagrantním příkladem pokoncilní krize víry a kázně**. S podáváním eucharistie na ruku začali v Holandsku zcela **svěvolně a bez oprávnění**. **Byl to praktický důsledek popírání skutečné přítomnosti Krista pod způsobou chleba**. Pavel VI. vystoupil proti **šířícím se falešným názorům** ve své encyklice *Mysterium Fidei* (1965). Vyzval holandské biskupy, aby vydali nařízení, které trvá na návratu k tradičnímu způsobu podávání eucharistie do úst.

Proti šířícímu se zneužívání manželství vystoupil tři roky nato encyklikou *Humanae vitae* (1968). Odsoudil používání umělých antikoncepčních prostředků, **kteří jsou namířeny proti plodnosti, jakožto nedovolené pod těžkým hříchem**. Holandští biskupové

však neposlechli ani v jednom, ani v druhém případě a v podávání na ruku se pokračovalo. Tato nedovolená praxe si brzy našla cestu z Holandska do Německa a do Francie.

V r. 1968-1969 se obrátil Pavel VI. na všechny biskupy s problémem podávání na ruku. **Velká většina biskupů tuto praxi jednoznačně odsoudila**. Určitý počet biskupů se však stal zastáncem a propagátorem přijímání na ruku a žádali papeže, aby dosavadní praxi neposlušnosti sankcionoval. (Bugnini, *Die Liturgiereform, Freiburg 1988*, s. 690) **Pavel VI. v r. 1969 překvapivě ustoupil nátlaku a dal povolení pro ty oblasti, kde se tato nežádoucí praxe již nedovoleně rozmohla**. Šlo tedy o povolení pouze pro ona „některá společenství“ a „některá místa“ (*Memoriale Domini*), a vůbec ne jako rovnocenný způsob podávání eucharistie.

Abyste zabránil zneužívání eucharistie, obrátil se papež v r. 1969 na celou církev, upozornil na nebezpečí podávání na ruku a vyzval naléhavě všechny biskupy a kněze, aby pro »blaho církve« dodržovali předpis o podávání eucharistie do úst (*srov. Memoriale Domini*).

Zatímco na jedné straně vedla praxe podávání na ruku ke katastrofálním následkům, začal se objevovat stále větší a větší počet věřících, kteří se ve svých modlitebních skupinách snažili o změnu života. Proti mizející úctě k eucharistii požadovali návrat k přijímání

do úst, a to nikoliv ve stoje, nýbrž na kolenou. Současně požadovali, aby svaté přijímání podávaly pouze posvěcené osoby. **Filipínská biskupská konference po smutných zkušenostech a svatokrádežném zneuctívání eucharistie odvolala své dřívější rozhodnutí a nařídila návrat k podávání do úst.**

Ve vídeňské diecézi konstatovali, že odbourání mřížek bylo vážnou chybou. V diecézním zpravodaji bylo již v r. 1987 uvedeno: *Tam, kde byly odstraněny mřížky, je třeba zajistit klekátko, aby ti, kteří chtějí přijímat vkleče, mohli tak učinit a aby se jim ulehčilo povstání po přijetí eucharistie* (in Pastore Praxis, Wiener Diözesanblatt 4/87 str. 32). V augšpurské diecézi prohlásil biskup Stimpfle již v r. 1981: *Věřící mají právo přijímat vkleče do úst.* (Josef Stimpfle: Predikt 13. 8. 1981 in DT 23. 9. 1981)

Když věřící přijímají eucharistii na kolenou, není zapotřebí, aby dalším způsobem dávali znamení své úcty, protože klečení samo je výrazem klanění.
Pavel VI.: *Eucharisticum mysterium* 1967

Když je náš Pán obětován na oltáři, nebo někam odnášen, pak je třeba, aby všichni poklekli a vzdali mu, živému a pravému Bohu, chválu, úctu a čest.
Sv. Fratišek z Assisi

Pokora Ježíšova: V Betlémě, v Nazaretě, na Kalvárii... – Avšak ještě více pokory a ještě více sebe-pokoření je v nejsvětější hostii: více než ve stáji v Nazaretě, více než na kříži. Proto musím tolik milovat mši svatou...
Josemaría Escrivá

Vánoční poselství Jana Pavla II. URBI ET ORBI 25. prosince 1997

„Země spatřila svého Spasitele.“ Dnes, o slavnosti Narození Páně, prožíváme pravdu těchto slov do všech důsledků: země spatřila svého Spasitele.

Jako první ho uviděli betlémské pastýři, kteří po zvěstování andělů s radostí spěchali do chudé jeskyně. Byla noc, noc plná tajemství. Co se ukázalo jejich očím? Dítě položené do jeslí a vedle starostlivá Maria a Josef. Viděli malé dítě, ale osvětlení vírou poznali v tom křehkém tvorečku Boha, který se stal člověkem, a obětovali mu své prosté dary. Aniž si to uvědomili, zahajovali tak onen chvalozpěv na Emmanuela, Boha, který přišel, aby přebýval mezi námi. A tento chvalozpěv zaznívá z generace na generaci. Je to radostný hymnus, který je vlastnictvím těch, kdo dnes duchovně putují do Betléma slavit narození Páně a chválit Boha za velké divy, který vykonal.

I my se přidáváme k jejich víře v tomto zvláštním setkání chvály, které se podle tradice obnovuje každý rok o Vánocích zde, na náměstí svatého Petra, a které je zakončeno požehnáním, jež římský biskup uděluje Urbi et Orbi: Urbi – to je tomuto městu, které díky službě svatých apoštolů Petra a Pavla „vidělo“ zvláštním způsobem Spasitele světa. Et Orbi – to je celému světu, do něhož se hojně rozšířila radostná zvěst spásy, která dospěla až do nejzazších končin země. Vánoční radost se tak stala vlastnictvím nespočetných národů a společností. Opravdu „všechny končiny země spatřily spásu našeho Boha“ (Ž [98] 97,3).

Dnešní poselství se tedy obrací ke všem. Všichni jsou voláni, aby se účastnili radosti Narození Páně. „*Jásejte vstříc*

našemu Pánu všechny země, radujte se, veselte a hrejte!“ (Ž [98] 97,4). Narození Páně je dnem mimořádné radosti! Tato radost zaplavila lidská srdce a projevila se tolika způsoby v dějinách a v kultuře křesťanských národů: v liturgických i lidových zpěvech, v malířství, v literatuře a ve všech uměleckých oblastech. Pro křesťanskou výchovu celých generací mají velkou důležitost tradice a zpěvy koled, divadelní představení a především betlémy. Zpěv andělů nad Betlémem tak našel všeobecný a velmi rozmanitý ohlas v obyčejích, mentalitě a v kulturách každé doby. Našel svůj ohlas v srdci každého věřícího.

A právě dnes, v den radosti pro všechny, v den proniknutí tolikerým voláním po pokoji a bratrství, se stává hlas a úpěnlivá prosba národů a jejich obyvatel, kteří touží po svobodě a svornosti v situacích zneklidňujícího národnostního nebo politického útlaku, mnohem silnější a pronikavější. A právě dnes zaznívá mnohem silněji hlas těch, kdo se velkodušně zasazovali o to, aby zbořili hradby strachu a útočnosti, aby šířili pochopení mezi lidmi rozdílného původu, barvy pleti nebo náboženského vyznání. A právě dnes se projevuje mnohem dramatičtěji utrpení lidí, kteří jsou na útěku v horách své země nebo hledají možnost přistání na pobřeží sousedních zemí, aby tak šli za slabou nadějí nežít v takové nejistotě, ale někde v bezpečí. Mnohem úzkostnější je dnes mlčení nových chudých, které je plné napětí, a jejichž množství stále roste: mužů a žen bez práce a bez střechy nad hlavou, pronásledovaných a obtěžovaných dětí, chlapců a dívek, dále mladistvých povoláních do válek do-

spělých, mladých, kteří se stali obětmi drog, nebo svedených podvodnými mýty.

Dnes jsou Vánoce, den důvěry mezi národy, které byly dlouho rozděleny a konečně se mohly znovu setkat a jednat spolu. Jsou to často velmi nespěšné a křehké vyhlídky, pomalé a namáhavé rozhovory, ale prodchnuté nadějí, že se konečně dospěje k dohodám, které by respektovaly práva i povinnosti všech.

Jsou Vánoce! Toto naše tápající lidstvo, které je na cestě ke třetímu tisíciletí, čeká na tebe, betlémské Dítě, jež přicházíš zjevit Otcovu lásku. Ty, Králi pokoje, nás vybizíš právě dnes, abychom se nebáli a otevřeli dokořán svá srdce k vyhlídkám naděje. Proto „*zpíváme Pánu novou píseň, neboť učinil podivuhodné věci*“ (srov. Ž [98] 97,1). Hle, největší div, který Bůh vykonal: On sám se stal člověkem, narodil se v betlémské noci, obětoval pro nás svůj život na kříži, vstal z mrtvých třetího dne podle Písem a prostřednictvím eucharistie s námi zůstává až do konce časů.

Opravdu „*Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi*“ (Jan 1,14). Světlo víry nám dává poznat v tomto novorozeném Dítěti věčného a nesmrtelného Boha. Stáváme se svědky jeho slávy. Jako všemohoucí Bůh přijal krajní chudobu. Hle, to je naše víra, víra církve, která nám dovoluje vyznávat slávu jednorozeného Božího Syna, i když naše oči nevidí nic jiného než člověka, Dítě narozené v betlémské stáji. Bůh, který se stal člověkem, leží právě dnes v jeslích, a zichlý vesmír ho kontempluje. – Kéž ho lidstvo uzná jako svého Spasitele!

Tiskové středisko ČBK

Co říká katolická víra o duši

Reinhold Ortner

Katolická víra se při svých výpovědích o duši opírá o Písmo svaté. Odtud se dovídáme, že duše je stvořena bezprostředně Bohem. Jak si však máme duši představit?

Vyjďeme z předpokladu, že každý má svou duši. Tuto duši stvořil jednou provždy na počátku lidské existence pro každého osobně Bůh. Biologicky se definuje tento počátek jako spojení otcovské semenné buňky a mateřské vaječné buňky. Bůh zapojí tyto spojené buňky do duše, a tím vzniká lidská bytost jako nesmrtelná osobnost.

Tvoje duše – to jsi ty

Čím je tato duše? Z čeho se skládá? Jak vypadá? Není jednoduché dát na to vyčerpávající odpověď. Duše není nic materiálního. Proto ji nemůžeme vnímat svými smysly. Můžeme však ji poznat, jestliže o ní intenzivně přemýšlíme. Představme si, že někdo vypráví svému příteli: »Já jsem četl pojednání o duši.« Nebo řekne: »Já bych se chtěl o duši dovědět něco více.« Kdykoliv říká JÁ, míní tím také svou duši. Jeden známý filosof učinil počátkem svých úvah větu: »Cogito, ergo sum.« (Myslím, tedy existuji). Skutečnost, že máme vědomí svého vlastního JÁ a chceme a můžeme o něm přemýšlet, znamená v podstatě totéž jako mít duši. Zjednodušeně můžeme říct (pokud se soustředíme jen na to nejpodstatnější), že každý z nás může prohlásit: »Moje duše – to jsem já.«

Ústřední duchovní prvek

Můžeme popsat duši také vědecky. Tak např. kongregace pro nauku víry definuje duši jako »duchovní prvek, který je

vybaven vědomím a svobodnou vůlí«, a označuje ji jako »lidské já, které dále trvá i po smrti, i když jí dočasně schází doplňující část vlastního těla«.

Tato teologická definice se opírá v zásadě o totéž tvrzení: Duše je duchová podstata. Je to Bohem stvořené »já« jednoho každého člověka. Proč tedy mluví církev stále o duši a nikoliv o »já«? Důvod spočívá ve staletí starém označení, používaném v dějinách lidstva. Církev trvá na výrazu *duše* proto, že se zakořenil vlivem Písma a tradice. Duše ovšem není v Písmu vždy označována tak jednoznačně. Příležitostně se směšuje v některých výrazech s významem, který na jedné straně znamená to, co označujeme jako »psyché«, a na druhé straně jako duši.

Nezničitelné JÁ

Vždy, když Kristus říká něco o věčném určení člověka, používá jednoznačné výpovědi. Např.: *Nebojte se těch, kteří zabijejí tělo, ale duši zabít nemohou* (Mt 10, 28). Když je tělo mrtvé, vyhasnou psychické

materiální funkce člověka. *Duší*, kterou není možno zabít, je míněna jednoznačně nesmrtelná duše. Duše je proto to, co po smrti dále existuje, zatímco tělo šlo cestou všeho hmotného. Duše je neodmyslitelná a ústřední část lidské existence. Je to nezničitelné JÁ člověka, duchovní jádro jeho osoby. Za života je těsně spojena s tělem a představuje jakožto JÁ centrum jeho bytí. Je nositelkou rozhodnutí a centrem našeho chtění a jednání. Naše duše je podle dnešních poznatků i po smrti vybavena vědomím, vnímáním a vzpomínáním. Obsahuje tedy podstatné duchovní prvky, a to nyní na nemateriální bázi. Všechny ostatní hmotné a fyziologické funkce psyché končí spolu se smrtí těla. Ve 2. listu Korintánům nacházíme poukaz na toto »rozloučení s tělem«: *Víme, že pokud přebýváme v těle, bydlíme v cizině daleko od Pána..., chtěli bychom raději opustit tělo, abychom byli doma u Pána.*

Osobní odpovědnost

Duše není takovou částí těla, jako např. srdce, mozek nebo nějaký blíže nedefinovaný hlubinněpsychologický komplex. Nikoliv. Tvoje duše, to jsi ty, pokud žiješ ve svém těle a dáváš mu svou osobní strukturu. Tvoje duše je tvé JÁ. Proto je také ústředním nositelem vědomí, tvého svobodného rozhodování, tvého myšlení a jednání. Když se např. modlíš, představuje duše centrum tvé modlitby. Když jsi ve spojení s Bo-

hem, »prožíváš svou duši u Boha«. V žalmu 146 se říká: *Chval Pána, má duše! Chci chválit Pána, dokud žiji.* Zde je zcela jasné, že žalmista spojuje duši s JÁ. Proto je zřejmé: Když tvoje duše vstupuje do styku s Bohem, pak je to spojení mezi tebou a tvým Tvůrcem. Pokud jde o tvůj život, je duše ústřední pamětí tvé odpovědnosti za vše, co jsi ze svobodného rozhodnutí v tomto bytí vykonal a co ještě vykonáš. V životě, ve smrti i po smrti nese s sebou a v sobě tvou životní odpovědnost.

Identita za hrob

Je ještě další cesta, jak si ozřejmit identitu duše. Přemýšlejme o své existenci! Má naše existence nějaký smysl, jestliže zcela končí naší smrtí? Jak by byl ohraničen smysl našeho života, jestliže by byl omezen pouze na život těla! Po smrti se rozpadne na prach. Jakou logiku by v sobě obsahovalo takové existenciální rozčarování? Všechno, co s námi začalo, co jsme, by mělo být okamžitě zmařeno? Proč a k čemu jsme pak vůbec žili? Našemu přemítání se nabízí jediné nadějně hledisko: Jsem něčím více než jen pouhým tělem. Musí zde být ještě jiné »něco«, co se smrtí nezničí. A tak tomu také je. Toto »jiné něco« je naše nesmrtelná duše. Je smrtí nezničitelná. Je trvalým nositelem identity a jádrem osobnosti. Protože byla darována jednomu každému z nás, je každý z nás i po smrti svým JÁ. Duše existuje dále, pochopitelně v jiných, změněných dimenzích bytí. A tak žije každý s duší a v duši dále. Pro toho, kdo o nesmrtelnosti své duše ví, je toto vědomí osvobozením od úzkosti z existenciálního významu smrti. Zůstává zde ještě přirozený strach ze ztráty tělesného života, nikoliv však strach ze zániku vlastního JÁ.

Fels 12/97, přeložil -Iš-

Na svátek Panny Marie Guadalupské se zakončil slavnou pontifikální mší svatou v bazilice sv. Petra synod amerických biskupů, kerý zasedal ve Vatikáně tři týdny. Mši koncelebrovalo s papežem 41 kardinálů, 81 arcibiskupů, 98 biskupů a 76 kněží. V homilii vzponěl Svatý otec objevení a první evangelizaci amerického kontinentu. Papež nazval zakončený synod novým bodem v další cestě církve k formování křesťanského společenství podle vzoru Panny Marie. Synod byl »večeřadlem« a také »novými Letnicemi«, a to právě na počátku roku zasvěceného Duchu svatému.

Úmysl všeobecný:

AŽ DUCH PÁNĚ USPÍŠÍ SMÍŘENÍ A JEDNOTU MEZI VŠEMI KRISTOVÝMI UČEDNÍKY.

R. 1998 je druhým rokem v přípravě na jubileum 2000. Je zvlášť zasvěcen Duchu svatému a jeho posvěcující přítomnosti mezi Ježíšovými učedníky.

V měsíci lednu je též týden modliteb za sjednocení všech pokřtěných. Všeobecný úmysl tedy shrnuje oba tyto aspekty a věřící jsou vyzýváni, aby ve svých modlitbách prosili o jejich naplnění.

Ve světě dnes žije přes pět miliard lidí. Necelá třetina z nich jsou křesťané (asi půldruhé miliardy). Většinu mezi nimi tvoří katolíci (zhruba 850 milionů). Dále následují protestanté různých denominací (asi 350 milionů), po nich pravoslavní (asi 150 milionů) a ostatní pokřtění východních církví (asi 150 milionů). Taková je skutečnost. Svatý otec nás žádá, abychom učinili vše, co je v našich silách, pro sjednocení všech Ježíšových učedníků. Od 18. do 25. ledna je týden modliteb na tento úmysl. Na jeho počátku stojí jako iniciátor Lewis Thomas Watson (1863–1940), pastor episkopální církve, který konvertoval ke katolické víře.

Jan Pavel II. ve své encyklice o ekumenismu píše: „Kristus volá všechny své učedníky k jednotě. Vělá touha mě vede k tomu, abych dnes obnovil tuto výzvu, abych ji naléhavě opakoval a zároveň připomněl slova, která jsem zdůrazňoval v římském Koloseu na Velký pátek 1994... V této souvislosti jsem prohlásil, že věřící v Krista, kteří jsou spojeni následováním mučedníků, nemohou zůstat rozdělení.“ (odst. 1)

A v generální audienci 22. ledna minulého roku říká: „Mezi křesťany, bohužel, zůstávají spolu s doktrinárními obtížemi i trpkosti. Zdráhavost,

projevy nedůvěry, které někdy vyústí do projevu neodůvodněné útočnosti. To znamená, že musí být zintenzivněn jak duchovní ekumenismus, spočívající v obrácení srdce, obnovení myslí, v osobní a společenské modlitbě, tak teologický dialog. Takové úsilí musí růst právě nyní, když se blížíme k Velkému jubileu, mimořádné příležitosti pro všechny křesťany, aby společně přinesli generaci nového tisíciletí radostnou zvěstí o smíření.“

Svatý otec tedy vybízí k zintenzivnění modlitby jak osobní, tak i společné. V listopadovém všeobecném úmyslu AM říká kněz manželům před rozvodem: „Mohu vám však říci: oddával jsem jich už mnoho a mnohým jsem radil. Ale dosud jsem se nedověděl o žádném manželství, že by ztroskotalo, když se oba partneři společně modlili. Zřejmě je tato společná modlitba emocionálním hromosvodem, který svádí hněv a zášť do jakéhosi tajemného místa, kde jsou pohlceny a neutralizovány.“

Co se stává, když se mezi Kristovy učedníky vloudí nerozumění nebo rozkol? Přestanou se spolu modlit. Později se už *nemohou* modlit. Jak se potom mohou s upřímným srdcem a čistým svědomím hlásit ke Kristu, kterému ležela na srdci jednota jeho učedníků do té míry, že řekl: „Dávám vám nové přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku k sobě navzájem“ (Jan 13,34–35).

Proto se máme v lednu podle přání Svatého otce modlit, „ať Duch Páně uspíší smíření a jednotu mezi všemi Kristovými učedníky“.

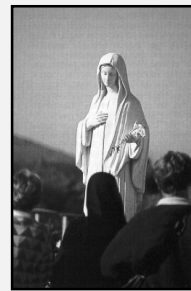
Poselství Královny míru

Drahé děti! I dnes se raduji s vámi a zvu vás k dobru. Přeji si, aby každý z vás přemýšlel a nosil mír ve svém srdce a řekl: Chci postavit Boha ve svém životě na první místo!

Tak se, děti, každý z vás stane svatým.

Děti, říkejte každému: „Přeji ti dobro,“ a on ti odplatí dobrem, a dobro, děti, se ubytuje v srdci každého člověka.

Já vám, děti, dnes večer přináším dobro svého Syna, který dal svůj život, aby vás spasil. Proto, děti, radujte se a vztáhněte ruce k Ježíšovi, který je jen Dobro.

Medjugorje 25. 12. 1997

Chťt dobro druhého, a to nezištně...

„A náhle bylo s andělem množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!“ (Lk 2,13–14)

Zdá se, že Mariino poselství je ozvěnou vánočního evangelia, jeho komentářem a „překladem“. Vskutku, překládá-li Vulgáta „lidem dobré vůle“, novější překlady dávají přednost výrazu „lidem, v nichž má Bůh zalíbení“.

Smysl je téměř protichůdný, ale interpretace Gospý uvádí oba překlady v soulad: Bůh chce dobro lidí a činí je schopnými chtít dobro. V obvyklém slova smyslu výraz „dobrá vůle“ vyjadřuje jen chabě ideu chtít dobro; zde poskytuje šťastný doplněk franc. slovo „bénévole“ (dobrovolný) – chtít dobro druhého, a to nezištným způsobem.

Chce-li se Bůh zjevit ve formě zcela malého dítěte, činí tak proto, aby nám ukázal Otcovy úmysly. On není Bohem hrozným a náročným, on je Lásky

a přeje si jen milovat a být milován. Je nevinný, křehký v našich rukou a ve svém ponížení chce říct člověku: přicházím k tobě úplně bezbranný, neboť ti chci jen dobro. To je sama podstata dobré zvěsti, důvod veliké radosti. „Ježíš je jen dobro.“

Ve vánoční noci nás Bůh učí, jak hlásat dobrou zvěst lidem. Po jeho příkladu je máme oslovit v nevinnosti, pokoře a vlídnosti, s prázdnými a odzbrojenými rukama – a tak jim „říkat“, že nic nechceme, že pro styk neklademe žádnou podmínku, že se zříkáme vší nadřazenosti, že pro ně chceme jen dobro.

Jak nezvyklý, až cizí je nám tento postoj, kterému nás dnes Maria učí! Jak často čekáme uznání, zatímco bychom měli napodobovat diskretnost anděla, který ustupuje před zvěstí, kterou přináší...

Z tohoto poselství čerpáme vyloženě optimistické poučení: dobro je nakažlivé.

Bratr Efraim: „Pokyn“ k poselství Královny míru, 25. 12. 1997

Úmysl misijní:

AŽ SE ROZVOJ A POKROK NÁRODŮ V AFRICE USKUTEČŇUJE VE SPRÁVEDLNOSTI, BRATRSTVÍ A POKOJI.

Úmysl národní:

AŽ HLUBŠÍ CHÁPÁNÍ EVANGELIA A VĚTŠÍ VZÁJEMNÁ LÁSKA VEDOU K UZDRAVENÍ VZTAHU MEZI KŘESŤANY RŮZNÝCH VYZNÁNÍ V NAŠÍ ZEMI.

Garabandal – varovný prst Boží (4)

Tak zní toto poselství ve španělské (viz. *poslední odstavec v minulém čísle*). Je nutno poznamenat, že Conchita je několikrát přepisovala, opravovala, měnila slovosled, až dostalo nynější podobu. Obsah zůstal nezměněný. Toto poselství je velmi důležité, protože se dotýká současného stavu církve i světa. Poselství poslala Conchita také různým lidem. V pozdějším textu znovu uvedla poznámku o kardinálech, biskupech a kněžích, kterou v prvních oznámeních na návrh jezuitského kněze pátera Luny vynechala, aby se hierarchie necítila dotčena. Řekla, že anděl to tak řekl a výslovně tyto lidi jmenoval, tak by se to vynechávat nemělo.

Z tohoto je vidět velkou starost Matky Boží o spásu duší. Neříká nic nového, opakuje jen varování, které často pronášeli proroci Starého i Nového zákona, a nacházíme tato varování i v apokalypse.

Ne Panna Maria, ale anděl oznámil toto její poselství, bylo to v době, kdy víra v anděly se začala vytrácet ze života křesťanů. A tím nám Naše Paní dává do rukou jasný důkaz, že andělé existují a že Bůh je používá jako poslů. Nemluví svým vlastním jménem, ale oznamují vůli Boží. Tak to čteme u Lukáše 1,26-33 a také na jiných místech Písma svatého.

Toto poselství, které Conchita oznámila už půl roku dopředu, bylo pro mnohé důkazem, že tyto události mají nadpřirozený charakter, i když se při tomto oznámení nestalo nic zvláštního. Je třeba si všimnout časového rozdílu mezi ohlášením a uskutečněním tohoto poselství, právě tak tomu bylo i při prvním poselství. Bůh dává lidem čas, aby se mohli připravit na to, co přijde. Spěch, chvat, to je vynález toho Zlého. Bůh dal lidem čas, aby se

mohli připravit vnitřně na přijetí druhého poselství.

Poselství také zasáhlo do dění konciliu, i když se to na první pohled nedalo pozorovat. Chtělo totiž důrazně upozornit na neúctu k eucharistii, která se tak projevila v pokoncilní době. Třeba připomenout slova sv. Pavla, který na to také důrazně upozorňuje při přijímání Těla a Krve Páně. Projevuje se tu falešná představa Pána Boha, dobrého dědečka, který na všechno přikývne. Za tím vším stojí Zlý, v poslední době dosáhl velké vítězství. I když dnes sklízí bohatou žeň, jeho úspěchy jsou prozatímní. Jak mohlo dojít k takovému znesvěcení této základní pravdy naší víry?

Podle jiných výroků Panny Marie mnoho kněží už není schopných předávat víru. Proto se v takových případech mají věřící utíkat k Nejsvětější svátosti oltářní a prosit Ducha svatého, aby je sám vedl, aby je přetvářel v nové lidi podle Božího plánu.

Jak velké úspěchy sklízí Boží protivník právě v dnešní době, protože schází odvaha vést mladé lidi ke křesťanství, které žádá oběti, a všechno se jim povoluje! Odříkání jako znak opravdové lásky k Bohu a bližnímu, to je dnes neznámý pojem. Nic si neodřeknout, to je taktika otce lži. Právo na štěstí, to je na hřích, je heslo doby. Nakonec to všechno, jak vidíme, vede k rozkladu křesťanské civilizace.

Jednou bylo také dětem ukázáno peklo. Vizionářky oznámily lidem, aby zůstali stát na úpatí kopce, na kterém byly borovice. Tak si to totiž přála Panna Maria. Když lidé viděli úděs na tváři dětí a slyšeli jejich zoufalé výkřiky, začali se modlit růženec. Výkřiky ustaly, pokud se lidé modlili. Když se přestali modlit, výkřiky se ozvaly znovu. Když extáze skončila, lidé se jich ptali, co to zjevení má znamenat. Odpověděly, že Pan-

na Maria je zavedla na okraj pekla, a ony, i když viděly Matku Boží, měly strach, aby se nezřítily dolů. Cítily sílu modlitby a jejich strach se proměnil v důvěru.

„Modlete se za hříšníky, aby jich tolik nepřicházelo do pekla,“ řekla Panna Maria při podobné příležitosti ve Fatimě v roce 1917. Vizionářky také řekly, že viděly, jak jde do pekla hodně lidí, také hodně mladých lidí. Potvrdila to také Matka Boží: „V žádné době nemělo peklo tak bohatou žeň jako v době vaší.“

Když člověk pozná poměry v církvi a ve světě, nemůže se tomu ani divit. Lidská svědomí jsou v rozkladu, bázeň Boží se vytratila z povědomí lidí. V kázáních se téměř nemluví o posledních věcech člověka. Křesťanskou mystiku zatlačilo do pozadí rozumářské smýšlení. Snaha o duchovní život, to je dnes okrajová záležitost, to se přenechává jenom těm superzbožným a normální křesťany to nezajímá. Mnoho věřících lidí si myslí, že vstupenku do nebe už mají v kapse. A tak se vytváří stádo bloudících a svedených ovcí, o kterých v evangeliu mluvil Pán Ježíš, že jsou jako ovce bez pastýře.

Řekla to Panna Maria v Garabandalu: – Musíte se snažit o polepšení, musíte usilovat, abyste unikli Božímu hněvu. – Už v prvním poselství jasně naznačila Boží trest.

Na jiném místě ukazuje svoji mateřskou starost o naši spásu. Nežádám přece od vás nic mimořádného, žádám, abyste prožívali své všední dny důstojně jako lidé, a abyste všemohoucímu Bohu dávali místo, které mu právem patří. V těchto jednoduchých slovech je obsažen celoživotní program. To je také jádrem garabandalského poselství.

To znamená, že denně musíme mít vyhrazený čas k modlit-

bě, že musíme přijímat svátosti církve, patříme k viditelné církvi. Je pravda, že jsme slabí, dennodenně ponoření do materiálních starostí a zájmů, zrovna tak jako starozákonní Boží lid. Tehdy to byli proroci a vůdcové Boží, kteří vyzývali lid k obrácení, připomínali povinnosti vůči Bohu a oznamovali Boží tresty. Dnes to dělá Panna Maria – Královna proroků.

Záhadná smrt otce Luise Andreu

8. srpna 1961 přišel do Garabandalu jezuitský kněz P. Luis Andreu. Jeho tři bratři jsou také kněží jezuité. Nebyl to jeden z těch, kteří tam přišli s utkvělou představou, že je to všechno podvod. Chtěl si všechno sám prověřit. V kostelíku zasvěceném svatému Šebestiánovi sloužil mši svatou. Bylo na něm vidět neobyčejnou zbožnost, zvláště procítěně pronášel svátostné požehnání. Po mši sv. se pomodlil k svatému Michaelu archandělovi. Jeho socha stojí u vchodu do kostela: sv. Michael probodává dlouhým kopím draka. Během dne se zúčastnil různých extází, bedlivě sledoval děti a po jednom zjevení se dozvěděl, že děti žádaly od Panny Marie zázrak, aby lidé uvěřili. „Proč jsi taková vážná, když tě prosíme o zázrak,“ řekla Conchita Panně Marii. Loli také o to prosila. „Slíbilas nám jej, aby lidé uvěřili.“ Otec Luis si o všem dělal poznámky.

Večer šel s vizionáři k borovicím, kde mělo být také zjevení. Tam si pod stromy zazpívali píseň k svatému Michaelu archandělovi, protože si Naše Paní jednou přála, aby tam k počtě tohoto archanděla byla postavena kaple. Otec Luis se zdržoval v její blízkosti a okolostojící si všimli, že se jeho tvář najednou změnila. Jeho tvář byla úplně bledá, bylo slyšet, jak čtyřikrát za sebou říká: „Milagro, milagro... zázrak, zázrak.“ Byl hluboce dojat a po tváři mu tekly bohaté

slzy. To se sotva stane nějakému přísnému, do sebe uzavřenému profesorovi teologie. Po zjevení dojatý beze slova odcházel z místa zjevení, nasedl do auta a se svými známými odjel směrem na Valdoid.

Ještě před zjevením dal Loli prstýnkový růženec, aby jej nechala políbit od Panny Marie. Děti se rychle vracely domů, protože už bylo hodně tma, a když šly přes malý můstek u kostela, Loli prstýnek ztratila. „Zítra se jej pokus najít,“ řekl jí otec Luis, „a kdybych nepřišel, pošli jej po mém bratrovi.“ Myslel tím svého bratra Ramona, který také často přicházel do Garabandalu, aby sledoval tamní události. V autě potom na hodinu usnul. Když se probudil, stále opakoval: „Toto je nejkrásnější den mého života. Jak je to krásné, mít v nebi takovou Matku.“ Nakonec dodal: „Teď už vůbec nepochybují o pravdě garabandalských zjevení. Jsem si naprosto jist, že děvčatům se zjevuje Panna Maria.“

V Reinose si udělali krátkou přestávku, byly čtyři hodiny ráno. Zastavili na okraji města u velké studny, aby se trochu občerstvili, poumývali se a pokračovali v cestě dál ulicemi Reinosy. Bylo slyšet ještě jednou otce Luise: „Toto je nejkrásnější den mého života.“ A potom najednou umlknul. Jeho spolucestující pan Fontaneda mu položil otázku, na kterou nedostal žádnou odpověď. Naklonil se k němu, sáhl mu na puls, srdce přestalo bít – otec Luis byl mrtvý. Zajeli s ním do nejbližší nemocnice. Sestra na příjmu konstatovala smrt. Rychle přivolání lékař dr. Vincent Gonzáles to potvrdil. Zavolali kněze, který mu udělil svátost nemocných. Na jeho tváři nebylo vidět žádný strach, ale šťastný úsměv.

Spolucestující se dohadovali, co bylo příčinou jeho smrti. Nic nenasvědčovalo tomu, že by byl předtím nějak nemocen.

Garabandalské borovice

Trpěl sice čas od času sennou rýmou, ale na to se přece nemírá. Shodli se na tom, že příčinou jeho smrti musela být radostná událost. O tom se ještě zmíníme v dalších kapitolách.

Vizionářky řekly jeho bratru Ramonovi, že tehdy při zjevení 8. srpna klečel, ačkoliv jinak vždycky stál. Řekly mu také, že viděl ten velký zázrak u borovic, jeho datum zná jen Conchita, a asi mu řekla Matka Boží, že si jej brzy vezme k sobě. To ho tak dojalo a to bylo příčinou jeho smrti. Řekly také, že při jednom zjevení s otcem Luisem mluvily, neviděly ho, ale mluvily s ním, a že o tom vůbec nepochybují. O pravdě tohoto vyjádření vizionářek je otec Ramon naprosto přesvědčen, protože mu uvedly detaily z pohřbu bratra Luise, o kterých nemohly vědět. Že měly pravdu, dosvědčuje také následující událost.

Po zjevení, kdy vizionářky viděly otce Luise, příběhla Conchita domů do kuchyně za matkou a začala se modlit řecky Otčenáš. Samozřejmě matka tomu nemohla rozumět, ani si to nemohla ověřit. Prověřil si to místní pan farář don Valentin. Řekl, že výslovnost byla perfektní a bezchybná. Samozřejmě, že děti na základní škole řečtinu neměly. Na otázku, kde se tomu naučily, odpověděly, že je to naučil otec Luis. „Ale jak je to možné,“ bránil se don Valentin, „vždyť on je přece mrtvý.“ „Byl s námi při zjevení Naší Paní, on nás to

naučil.“ Pro pana faráře to bylo příhodou, pro kterou nemohl najít žádné jiné vysvětlení.

Události předpověděné v Garabandalu

Často bylo slyšet otázku, co je v Garabandalu nového. V této otázce se skrývá touha po něčem mimořádném, co Panna Maria v těch dvou tisících zjeveních naznačovala, ale dosud neuskutečnila. Všichni, kteří o garabandalských zjeveních slyšeli, to čekají, vizionáři o tom mluví jako o poselství, které se bude týkat všech. Čeká na to místní biskup, aby mohl nařídít nové šetření těchto událostí. Právě ten potřebuje taková fakta. Jezuitský kněz P. Escolada z Mexika doprovázel P. Arupeho, generálního představeného jezuitského řádu, na audienci u Svatého otce Pavla VI. Při ní papež řekl tci, že v Mexiku pro Garabandal dělal velkou propagandu. Teď je ale bezradný, protože místní biskup ze Santanderu Msgre Puchol dekretem oznámil, že garabandalské události nemají nic nadpřirozeného, a tento dekret podepsal kardinál Ottaviani. „Jak se mám teď zachovat?“ zeptal se P. Escolada papeže.

Papež mu souhlasně odpověděl, že toho rozhodnutí se vůbec nemusí bát a poselství z Garabandalu může šířit dál. On sám, Pavel VI., čeká na nějakou událost, která by z jeho ramenu sňala toto těžké břemeno, nebo aspoň ulehčila. Tato pape-

žova odpověď je přinejmenším neobvyklá a ukazuje jeho osobní zájem o tyto události. Také kardinál Ottaviani ke garabandalským událostem zaujal pozitivní postoj, ale po uveřejnění dekretu se dovolával autority místního biskupa. S hlavní vizionářkou Conchitou měl dvouhodinový rozhovor, o zjevení jí mluvit nezakázal, ale jasně jí naznačil, že konečné rozhodnutí závisí na místním biskupovi.

Santaderský biskup Msgre Puchol se brzy po uveřejnění negativního dekretu o Garabandalu stal obětí autohavárie. Bylo to právě ve svátek sv. Michaela archanděla 8. 5. 1967. V autě, které sám řídil z Madridu do Santanaderu, utrpěl smrtelné zranění. Jeho průvodce, zaměstnanec biskupství, z totálně zdemolované karosérie vyvázl bez zranění, biskup byl na místě mrtvý.

Vizionářky znovu a znovu prosily Pannu Marii o zázrak, aby všichni mohli uvěřit, aby už konečně byly ušetřeny nevládných, dotěrných a zvědavých otázek ze strany těch, kteří nevěřili. Prosily také, aby lidé přijali výzvy k obrácení, které dává prostřednictvím Michaela archanděla ona, Matka Boží. Proroci vždy volali po pokání a Panna Maria je Královnou proroků, jak ji vzýváme v litanii loretánské.

Po zázraku s hostií mluvila Conchita s Pannou Marií, že takový malý zázrak nepřesvědčil lidi, že by bylo třeba něčeho většího. A Matka Boží často mluvila o tom, že její Syn udělá zázrak, který osloví všechny lidi. Také řekla, že po tomto zázraku církev uzná garabandalské zjevení.

Není to jen velký zázrak, který patří ke garabandalskému zjevení, ale bude to také varování, výstraha – španělsky aviso – která zasáhne všechny lidi, a nakonec Boží trest, který bude následovat, když lidé neuposlechnou poslední výzvy k obrácení.

Pokračování příště

Alexandrina – utrpení a sláva (2)

2. DUŠE, KTERÁ SE OBĚTOVALA

Nebýt oné osudové události v březnu 1918, Alexandrina mohla zůstat ve vzpomínkách jako bezvýznamná švadlenka, ukrytá kdesi daleko na pustém, ale krásném portugalském venkově. Ta osudová událost však od základu změnila celý její život.

Jednoho dne pracovala doma v horním pokojíku společně s Deolindou a ještě jednou dívkou, když náhle uslyšela ránu na domovní dveře. Alexandrina vykoukla z okna a ke svému zděšení před domkem uviděla tři chlapy. Jeden z nich byl opět její bývalý zaměstnavatel. Krátký pohled do jejich vzrušených a roznicených tváří jí prozradil to nejhorší. Okamžitě zavřela dveře pokojíku na klíč. Zlotřilci rozbili domovní dveře a už násilím otevírali i padací dveře v podlaze pokojíku v horním patře. Děvčata byla v pasti.

Stačila ještě na podlahové padací dveře rychle přesunout těžký šicí stroj, ale muže od jejich záměru už nic neodradí. Těžkými palicemi mlátí do dveří. Z rozeschlého dřeva lítají třísky, dveře povolují, šicí stroj se kácí. Muži se jeden po druhém soukají dovnitř. Popadli Deolindu a její přítelkyni. Třetí z nich zahnal Alexandrinu do kouta.

„Ježíši, pomoz mi!“ vykřikla a udeřila násilníka růžencem. Stejně jako svatá Maria Goretti byla i ona připravena raději zemřít, než se podvolit chlápěnému chtíči muže. Zoufale se rozhlížela, kudy by unikla. Za ní bylo okno. Čtyři metry nad tvrdou zemí. Byla to její jediná šance. Zoufale skočila!

Bolest byla zdrcující. Se skřípěním zubů si z obličejů setřela krev, popadla pořádný klacek a vrávoravě se potácěla zpět do domku na pomoc svým společníkům. Několik dobře mířených úderů stačilo. Překvapení zlosy-

nové vzali do zaječích. Odnášeli si pěkné modřiny a byli otřeseni jejím odvážným protiútokem. Dvěma dívkám v pokojíku se našťěstí ještě nic nestalo.

Alexandrinina páteř však byla nenapravitelně poraněna. Následovaly dlouhé měsíce stále se zvětšujících a narůstajících bolestí, neschopnosti a depresí. Ona se však nikdy nevzdala a neupadla do beznaděje. Dr. José de Almeida, specialista z Oporta, v roce 1923 potvrdil to, čeho se její rodina bála nejvíce. Rozsudek zněl: totální paralýza, naprosté ochnutí. Od 14. dubna 1924 byla až do konce života upoutána na lůžko.

Strašná tíseň jí svírala srdce a bolestně tvrdě zkoušela její víru a odvalu. Zbavená svobody, uvězněná v malém horním pokojíku zapadlého domku, za vysokou kamennou zdí ukrytá před ostatním světem. To je totéž jako být pohřben zaživa. Naštěstí už měla dobře procvičenou ctnost odloučení. Jediným jejím přáním a touhou byly květiny a kostel. Deolinda se rozhodla, že se stane její ošetřovatelkou a jednatelkou, a matka pracovala, aby vydělala peníze na jidlo.

„Prožívala jsem chvíle strachu a znechucení, chvíle, kdy jsem ztrácela odvalu,“ říká Alexandrina o tomto období, „ale nikdy jsem neupadla do beznaděje.“

Když byly v kostele hodiny zpěvu, obě sestry posmutněly. Jedna proto, že musela přerušit a opustit svou starostlivou péči, kterou si vzala za povinnost. Druhá proto, že nemohla jít s ní. Avšak tato zmrzačená chromá hrdinka se Boží vůli přizpůsobila velice rychle a svou postel začala považovat za „svůj přemilý kříž“.

Nejprve se snažila rozptýlit a pobavit se tím, že pozve kamarádky a zahrají si karty. Ale všechny novinky byly brzy ob-

nošené, a tak to chtěla řešit tím, že bude bombardovat nebe prosbami o uzdravení. Slíbila, že se vzdá všeho, co má, že se až do konce života bude oblékat do smutečních šatů, že si ostříhá vlasy, jen když se uzdraví. Její zmučená rodina, blízcí příbuzní a přátelé se připojili k útoku na nebe, ale strnulé ochrnutí neustupovalo.

Co bylo horší, její stav se stále zhoršoval, začala velmi chátarat. Došlo to tak daleko, že i ten nejnepatrnější pohyb jí způsoboval týravě kruté bolesti. Znova se vznášela mezi životem a smrtí. Několikrát dostala „poslední pomazání“, jak se tehdy říkalo svátosti nemocných. Léky, které užívala, neměly žádný účinek, kromě toho, že ji ukonejšily, zmírnily bolest a uklidnily. Když se později ohlédla za tuto bolestnou dobu, napsala:

„Bývala bych udělala lépe, kdybych zůstala spojená s Ježíšem, protože on jediný je opravdový Život a opravdová radost.“

Každý večer se celá rodina Costových sešla u její postele. Před sochou Panny Marie se zapálily dvě svíce a na kolenou se modlili růžencem. Pak ještě následovaly noční modlitby. Během dne, kdykoliv Alexandrina neměla společnost pro rozptýlení, mohla rozjímat, modlit se, plakat a úpěnlivě prosit Pannu Marii, aby ji uzdravila. Smutně, jako kdysi v kostele, zpívala *Tantum Ergo*, a když nemohla mít účast na svátostném požehnání skrze kněze v kostele, poprosila o ně Ježíše z nebe „a ze všech svatostánků světa“.

Na měsíc květen jí farář zapůjčil sochu Neposkvrněného Srdce Panny Marie a Alexandrina začala šklubit každý halíř, jen aby si mohla podobnou sošku koupit pro sebe. Časem tato soška polibky ztratila docela své rysy.

Její vzrůstající láska k modlitbě ji vedla k tomu, že se vzdá-

la i svého nevinného rozptýlení a zábavy. Začala dychtivě toužit po životě ve spojení s Ježíšem. Uvědomovala si, že toto spojení se může uskutečnit jedině tehdy, když svou nemoc a neschopnost bude snášet z lásky k němu. Náhle do ní vstoupila myšlenka, že utrpení je její novou výzvou a povoláním. Ani nevěděla jak, nabídla se Bohu jako duše, která se obětuje za obrácení hříšníků.

V roce 1928 se organizovala místní pouť do Fatimy a Alexandrina úpěnlivě prosila Pannu Marii, aby jí dovolila poutníky doprovázet. Už jenom rychle rostoucí kaple byla magnetem pro statisíce, které sem proudily každého třináctého od května až do října, a množství zázraků, které se zde děly, tuto nemocnou ženu zaplavovalo nadějí. Ošetřující lékař a farář však byli opačného názoru. Namítali: Jak by mohla absolvovat cestu nějakých 320 km, když pouhý dotek nebo dokonce pohyb jí činí nevýslovné utrpení? Pod tíhou jejich neúprosného rozhodnutí Alexandrina zlomeně zavřela oči k modlitbě a nabídla Bohu zdrcující oběť své opuštěnosti a izolace. S očima upřenými k sošce Panny Marie se celým srdcem modlila za to, aby tedy byla uzdravena doma. Slíbila, že bude-li uzdravena, stane se misionářkou, a svým přátelům řekla, že když v ulicích uslyší zpěv, je to její poděkování Bohu a Panně Marii za zázrak.

Týden za týdnem se úpěnlivě modlila. Měsíc za měsícem s pláčem přednášela své prosby o uzdravení. Obrna se však nelepšila. Postupně, kousek po kousku v ní touha po uzdravení umírala a ona začala myslet jen a jen na milujícího Boha. Jak se modlila, její myšlenky stále zalétaly k Nejsvětější svátosti v nedalekém kostelíku – a náhle

si uvědomila, že Pán je ve svatostánku vlastně také vězněm.

Toto dojemné pouto s Kristem jí dovolilo, aby ho v duchu navštívila a ve spojení s Pannou Marií před ním neustále přebývala a hleděla na něj s neutuchající láskou, modlitbou a sebeobětováním, aby utěšila jeho Nejsvětější Srdce a dosáhla obrácení hříšníků. Jejím vytrvalým heslem se stalo: „Skrze Marii k Ježíši!“ Dlouhé hodiny rozjímala nad duchovními krizemi světa, až si plně uvědomila nesmírnou obludnost moderního hříchu a do nebe volající nutnou potřebu jeho odčinění pokáním ve spojení s trpícím Kristem.

Papež Pius XI. zdůraznil tuto potřebu ještě tentýž rok ve své encyklice Miserentissimus Redemptor. Jeho Svatost napsala:

„Ačkoliv nesmírné vykupitelské dílo našeho Pána Ježíše Krista vedlo k odpuštění všech hříchů v míře přehojné, přece podivuhodným řízením Boží Moudrosti se na nás musí doplnit to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap; má z toho prospěch jeho tělo, to je (jeho) církev (Kol 1, 24). K pocťe a zadostiučinění, které Kristus odevzdává Bohu, můžeme a musíme přidat svou vlastní věrnost a zadostiučinění konané za hříšníky...“

Zatímco lidská zloba, zášť a potměšilost neustále vzrůstají, vanutí Ducha svatého úžasným způsobem rozmnožuje řady těch věřících, kteří se šlechetně a velkodušně snaží napravit mnohé těžké urážky páchané na Božském Srdci a dokonce neváhají nabídnout Kristu jako oběť sami sebe...“

Alexandrina si uvědomila, že zatímco toto povolání platí v základní míře pro každého, intenzivní smír duše, která se obětovává, je velmi mimořádným povoláním, vyhrazeným Bohem pro několik málo vyvolených. Čím více o tom uvažovala, tím více nabývala přesvědčení, že právě toto je jejím velkým

a vznešeným posláním. V návalu lásky se slzami v očích úpěnlivě prosila Pána Ježíše, aby ji přijal jako svou oběť, aby jí dovolil postavit se před soud Boží spravedlnosti jako záruka za hříšníky, aby na ni dopustil utrpení až po samou hranici toho, co může vydržet, když tím hříšníci budou moci být zachráněni před peklem.

Odpovědí na toto pozoruhodně odvážné přání bylo, že její bolesti začaly být stále větší a intenzivnější, až se staly téměř nesnesitelnými. Ležela v horečkách, noc co noc nespala, dýchavičně a těžce lapala po dechu, zápasila o každou modlitbu, pod hlavou promáčela polštář, v prstech křečovitě tiskla svůj růženec a v napjatém zoufalství jako by ze sevřených zmek vymačkávala úlevu a pomoc. „Ó Ježíši,“ vzdychala a těžce oddychujíc opakovala modlitbu naučenou od Panny Marie Fatimské, „*toto je z lásky k tobě, za obrácení hříšníků a jako smír za urážky proti Neposkvrněnému Srdci Panny Marie.*“

Navzdory divokým a prudkým tělesným i duševním bolestem vytrvala ve svých promodlených obětech. Jeden nekonečný den za druhým, měsíc po měsíci. Každý byl delší a delší. Její zanícená úcta a oddanost Panně Marii, ve které rostla již od mládí, se jí stala odrazovým můstkem, z něhož potom dokázala bezpečněji „přeskočit“ do náruče Ježíše Krista.

Poprosila, aby jí na zeď k její posteli připevnili malý oltářík ozdobený květinami a svícmi s čestným místem pro sošku Panny Marie Fatimské. Každým rokem se vždy v květnu snažila učinit sama sebe tou nejkrásnější květinou Panny Marie tím, že Matce Boží nabízela malé „duchovní kytičky“.

Obětovala vždy celý den se všemi utrpeními a její úmysly zahrnovaly jak potřeby farnosti, tak i potřeby celého světa. Na konci měsíce položila tyto nálehavé prosby k nohám sošky

Panny Marie a přidala k nim ještě něžný, láskyplný dopis. Nahlédněme do jednoho:

Maminko, přicházím pokorně k Tvým nohám, abych zde položila malou duchovní kytičku, kterou jsem nasbírala během tohoto měsíce. Pohlédni na okolnosti, za kterých bys je mohla proměnit. Jsou tak povadlé, bledé a bez lístků. Ale Ty, ó nebeská Matko, bys je mohla proměnit. Promluv se svým Božským Synem o mé bídě, neštěstí, utrpení a zármutku... Opakuj mi všechny mé snažné prosby a dej, aby mé ubohé kytičky mohly být přijaty, aby tak přinesly dobrodiní a prospěch těm, kterým byly nabídnuty. Zvláště Tě prosím, abys z nich upletla krásný věnec a nabídla ho Svatému otci k jeho narozeninám.

Milá Maminko, protože v poslední den Tvého požehnaného měsíce nemám nic, co bych Ti nabídla, dávám Ti celé své tělo. Prosím tě, postarej se o ně a vezmi si je do náručí, jako bys objímala svou milovanou dceru. Žehnej mi, moje drahá Maminko. Popros Ježíše v Nejsvětější svátosti, aby mi žehnal. Popros Svatou Trojici, aby mi žehnala. Sbohem, milá Maminko, a promiň mi všechno...“

Každý den v měsíce květnu recitovala následující akt zasvěcení blahoslavené Panně:

Matko Ježíšova a Matko moje, vyslechni mou modlitbu. Zasvěcuj mi své tělo a celé své srdce. Očisti mě, nejsvětější Matko; naplň mě svou svatou láskou. Polož mě poblíž Ježíšova svatostánku, abych mohla sloužit jako svítilna tak dlouho, jak dlouho bude trvat svět. Žehnej mi a posvěcuj mě, ó milá Matko nebes!

Mnohokrát během dlouhých a osamělých dní obracela své myšlenky ke svatostánku vesnického kostelíka a opakovala:

„Můj dobrý Ježíši, ty jsi vězeň a já jsem vězeň. Oba jsme zajatci. Ty jsi vězněm pro mé štěstí, blaho a prospěch a já jsem zajatcem tvých rukou. Ty

jsi Král a Pán všeho a já jsem zemský červ. Opustila jsem tě a myslela jenom na tento svět, který je zkázou a záhubou duší. Nyní toho však z celého srdce lituji. Přeji si a toužím jen po tom, co je tvým přáním: trpět a odevzdaně vše snášet. Ó můj Ježíši, uctívám tě, kdekoli přebýváš v Nejsvětější svátosti. Kde na tebe zapominají, kde ti vzdorují, kde tebou pohrdají, tam já stojím při tobě. Miluji tě za ty, kdo nemilují. Dávám ti náhradu a odškodné za ty, kdo hřeší a urážejí tě. Vstup do mého srdce.“

Její kruté, prudké bolesti stále pokračovaly a jen málokdy se jí poněkud ulevilo. Často jí bylo vidět roztrásenou, jak sténá a mučí se v agónii. V roce 1931 se konečně „mihotavě rudý mlžný opar“ rozplynul a ona poprvé upadla do stavu extáze. Podle svědectví lidí slyšela Ježíšův hlas. Přetékala láskou a starostlivou něhou a zval ji k „*lásce, utrpení a pokání*“. Alexandrina statečně, s velkodušnou šlechetností souhlasila. Žádala od Pána Ježíše, aby jí dal novou sílu a trpělivost, aby pro hříšníky vydržela jakákoli další utrpení, která by pro ni mohl mít připravena.

Na odpověď dlouho čekat nemusela. Kněz, který jí každý den přinášel svaté přijímání, byl přeložen. Místo něho nastoupil otec Mateus, přísný, předpisů úzkostlivě dbalý kněz, který trval na zásadě, že přijímání svátostného Ježíše jí může být povoleno na nejvyšší vždy první pátek každého měsíce. Mučivá úzkost, že bude přepravena o svou tolik milovanou eucharistii, byla téměř nad její síly. Vždyť každodenní přijímání Pána Ježíše bylo tím jediným, co jí duchovně udržovalo. Se slzami v očích naléhavě prosila kněze, aby přicházel častěji, a hned nabídla oběť za ty, kdo zanedbávají chléb života. Otec Mateus se nakonec přece jen trochu slitoval a souhlasil, že tedy bude přicházet každých čtrnáct dní.

Pokračování příště

SVATÝ MARTIN

RYTÍŘ MILOSRDENSTVÍ XXIII.

Wilhelm Hünermann

Příští rok na jaře putoval Martin jako průvodce biskupa Maximina do Říma. Někdejší setník trpělivě vedl osla, který staříčkému pastýři sloužil jako dopravní prostředek, staral se o cestovní proviant, na ohništi vařil jídlo, jak se to v legiích naučil, stavěl stan, když se nenašla jiná možnost přenocování, a byl věrně na stráž, když se vyskytl v blízkosti vlk nebo medvěd. Sloužil biskupovi při mši svaté, která se mnohdy slavila pod zelenou klenbou lesů.

Zasněženým průsmykem svatého Bernarda – tehdy ještě se jmenoval podle nejvyššího římského boha Jupitera – sestoupili do slunné Itálie, až nakonec v pozdním létě před sebou uviděli Věčné město.

Martina hluboce dojal pohled na Roma aeterna, o níž otec vždycky mluvil s planoucím nadšením. Ještě zářila poutníkům v celé své kráse. Jupiterův chrám na Kapitolu, obrovské Koloseum, vysoké klenutí Pantheonu, chrámu Říma, tržiště, paláce, Pompejovo divadlo, Odeum, Stadium, Trajánovo fórum, to všechno ještě hlásalo velikost proslulého města, ale při pohledu zblízka se už všude ukazovaly stopy úpadku. Roma, kdysi pyšná vládkyně světa, klesla na provinční město a mezi záhyby jejího kdysi tak třpytivého císařského pláště se skrývala chudoba.

Na všech mostech a tržištích, na schodech chrámů, pod triumfálními oblouky paláců se hemžili žebráci, kteří vystavovali své neduhy. V jedné zatuhlé, špinavé uličce se rodina stěhovala do tmavého sklepního bytu. Bledý, hladem vyzáblý muž vlekl se svou scvrklou ženou a několika otrhanými dětmi domácí zařízení, kostru postele se třemi nohami,

starou lucernu z rohoviny, otlučené nádoby, rezavou pánev na uhlí, hrnec páchnoucí špatnou rybí polévkou, džbán bez ucha. Ale byli tu ještě chudší, kteří nenašli ani díru plnou štěnic a krys, protože je žádný domácí nepřijal. Celým jejich majetkem byla hůl a deka, jejich jedinou nadějí smrt v nějakém špinavém koutě.

„Tak to je Řím,“ řekl biskup Maximin otřeseně, „císařovna v cárech, a bezděčně člověku napadne Jeremijášův žalozpěv: „Quomodo sedet sola civitas plena populo! – Jak osaměle sedí město, tak bohaté obydlí! Jak vdovou se stala, kdysi veliká mezi národy! Kněžna nad zeměmi byla ponížena na plahočící se služku!“ Ale pojď, příteli, vyhledáme jiný Řím!“

Našli další, nový Řím, mohutnou pětিলodní Konstantinovu baziliku na via Cornelia, u vytržení poklekl před hrobem knížete apoštolů a v mnoha dalších kostelích, v bazilice Matky Boží, svatého Pavla, ve tmě katakomb, jejichž stěny a malby ještě hovořily o hrdinném boji mladé církve.

A viděli papeže Julia I., kmeta, jehož úctyhodný obličej byl zbrzděný starostmi, a přesto vyzařoval tolik mírnosti a dobroty. Třesoucí se rukou požehnal biskupovi z Trieru a jeho mladému průvodci.

Když vyšli z Lateránu, řekl biskup Maximin:

„Odtud znovu povstane sláva Říma a znovu se toto město stane srdcem a středem světa. Doba císařů spěje ke konci, chudý rybář z Genezaretského jezera bude jejím dědicem a naplní zemi svým věhlasem. K jeho hrobu se pohnou lidé všech národů a jazyků.“

Až do jara zůstali ve Věčném městě, pak se vrátili do Trieru.

O několik let později Martin doprovázel biskupa Maximina při jeho poslední cestě. Starý pastýř chtěl ještě jednou vidět svůj rodný kraj, ale cestou onemocněl a zemřel v náručí svého věrného služebníka, blízko města Pictavium (Poitiers). Umíraje mu doporučil, aby šel k Hilariovi, biskupovi onoho města, že ten mu řekne, co má dělat. Martin v slzách pohřbil velkého bojovníka Božého, který byl jeho učitelem a otcovským přítelem, a vydal se na cestu do Pictavia.

U BISKUPA V POITIERS

Biskup z Poitiers se zkoumavě podíval do upřimné, výrazné tváře muže jen o dva roky mladšího, pak mu pevně stiskl ruku.

„Jsem rád, že tě vidím,“ řekl dojatě. „Lepší doporučení jsi mít nemohl. Biskup Maximin byl nejen můj krajan, ale můj přítel a bratr. Buď mi tedy srdečně vítán!“

Našel u keltského vrchního pastýře nový domov. Vysoce vzdělaný muž, kdysi úředník římské správy, mu byl výborným učitelem. Bývalý jízdní důstojník pokorně přisluhoval při svaté oběti, pomáhal mu při všech jeho úkolech a ve zbývajícím čase se věnoval chudým a nemocným, stejně jako studiu Božích vědomostí.

Okolní svět se ubíral špatnou cestou. Na počátku roku 350 se v Autun francký generál Magnentius prohlásil císařem. Vojska i utlačovaní venkované mu jásali vsťříc, zatímco překvapený Konstans, kterého zlá zpráva zastihla na lovu, se s hrstkou věrných pokusil uprchnout do Španělska. Ale Magnentiovi jízdní ho dohnali a zavraždili ho pod Pyrenejemi v chrámu, kde se marně pokoušel ukrýt.

Už v dalším roce se uzurpátor odvážil napadnout císaře Konstantia, ale v bitvě u Mur-

sy, jedné z nejkrvavějších v římských dějinách, utrpěl zničující porážku. Válka se pak přenesla do Galie. Magnentius byl znovu poražen a nakonec jednoho srpnového dne roku 353 spáchal sebevraždu.

Neblahá válka přinesla mnoho utrpení. Kvetoucí města i vesnice zmizely v plamenech, setba byla rozšlapána kopyty koní, rozdupána pochodujícími legiemi. Hlad a mor byly důsledky tohoto ničení, do Poitiers přicházely zástupy žebráků. Spolu s biskupem Hilariem Martin bojoval bitvy lásky k bližnímu, krmil hladové, bděl u lůžka nemocných a pochovával mrtvé.

S hlubokým zahanbením si uvědomoval, jak obrněná pěst Římatěžce doléhá na nešťastnou provincii. Výběrčí daní trýznili sedláky až do krve. Ke všem odvodům, které se nemilosrdně vyžadovaly, přistupovala všemožná další břemena. Byla to služba rukou i potahů pro poštu a silnice, odevzdávání obilí pro armádu a úředníky, da, prodejní licence, mýto a mnoho dalšího. Ve městech panovala stejná bída. Ve státních továrnách a manufakturách, kde se vyráběly zbraně, látky, a v barvárnách dělali dělníci do úplného vyčerpání, horníkům vypalovali cejch na paži, aby nemohli uprchnout. Kdysi tak bohatá Galie byla teď smrtelně nemocnou zemí a stále víc směřovala k zoufalství. Církev byla v těch letech jediným útočištěm slitování.

Hilarius svému věrnému pomocníkovi už několikrát navrhoval jáhenské svěcení, ale Martin se necítil hodným takového vyznamenání, až po dlouhém přemlouvání se nechal vysvětit na exorcistu s mocí a posláním lámat pouta zlého, který se měl stát největším nepřitelem celého jeho života.

I na Západě zasel odpůrce koukol mezi pšenici. Blud Ariův neohrožoval Západ o nic méně než Východ, který mu už

Jejich život je i v našich rukou

Dne 22. 11. 1997 se v Olomouci uskutečnila 10. valná hromada „občanského sdružení Ochrana nenarozeného života“. Cílem sdružení je vytvářet ve společnosti, ale především pro konkrétní lidi a jejich mnohdy svízelné situace podmínky sloužící k ochraně (a záchráně) dosud nenarozeného – ale plně lidského a živého – života dítěte.

Setkání se zúčastnilo několik desítek členů sdružení, příznivců i hostů a během velmi krátké doby se podařilo vytvořit otevřenou a srdečnou atmosféru.

Na začátku všechny přítomné pozdravil olomoucký arcibiskup Mons. Jan Graubner a olomoucký děkan P. František Hanáček, na jehož půdě (a to doslovně) se mohla 10. valná hromada uskutečnit. Příjemné a krásně zrekonstruované prostory půdní vestavby svatomořické fary jen důstojně zarámovaly její průběh. Ve svém úvodním proslovu otec arcibiskup vyzdvihl důležitost a potřebnost ochrany života člověka od jeho početí a sám hledal konkrétní možnosti a způsoby, jak činnosti sdružení pomoci. Za jeho vstřícnost a otevřenost ho přítomní pozdravili hlasitým potleskem, zvláště když byl jmenován čestným členem našeho sdružení. V bezprostřední diskusi, která následovala, byl ustanoven 1. červen – Mezinárodní den dítěte – jako Den dí-

těte a modliteb za ně i pro naše sdružení. Zvláště když i v okolních zemích se konají akce a modlitby za nenarozené děti podobně zaměřených organizací v tento den.

Paní Patricie Boyd z Londýna, která je zakládající členkou organizace „Pro Life“ v Anglii a stála i u zrodu našeho sdružení v naší zemi, hovořila o vzniku a historii organizace „Pro Life“ až po její aktivity v současné době. Tato mimořádná 75 letá žena, jak jsme ji všichni poznali, je opravdovým andělem pro nenarozené děti. Ostatně ji tak mnoho jejích přátel nazývá.

Po paní Pat se k tématu vyjádřila paní senátorka MUDr. Eva Nováková, a to z pohledu matky, lékařky i zákonodárkyně. Znovu jsme si všichni uvědomili, jak velice obtížně a zdánlivě málo se v naší zemi, ale i ve světě dá dělat pro ochranu práv a života dítěte od jeho početí. Velikým povzbuzením proto pro všechny bylo vystoupení předsedy sdružení Ing. Josefa Jelínka. I přes problémy, zvláště finanční, se kterými se sdružení potýká, dokázal na biblickém příkladu ukázat, co všechno lze zmocí, žehná-li Bůh odvážným a slabým proti přesile. Vždyť tři sta Izraelitů pod vedením soudce Gedeona dokázalo porazit mnohonásobnou přesilu, když byl s nimi Bůh.

Na závěr se o svou zkušenost s námi podělili manželé

Formánkovi, kteří aktivně pracují již mnoho let v kanadské „Pro Life“ organizaci.

Celý zdařilý průběh valné hromady byl pro nás povzbuzením nejen k další činnosti, ale i velikým impulsem k hledání nových forem práce a pomoci pro ty maličké, za které nás Pán prosí, abychom je nechali přijít k němu. A my víme, že bez Boží pomoci a modliteb bychom nezmohli nic proti mocným tohoto světa. Proto prosíme o pomoc Matku Boží, Pannu Marii, ale i všechny ty z vás, kterým není lhostejný hřích tohoto světa, do nebe volající a obžalovávající. Chraňme životy našich dětí od jeho samého počátku, aby se ony za nás mohly přimlouvat u našeho Otce, až budeme stát před branami jeho království.

SEXUÁLNÍ VÝCHOVA V RODINĚ

Nové poznatky o přirozeném plánování rodičovství.

To jsou témata semináře, který pořádá v sobotu 10. 1. 1998 Institut pro odpovědné rodičovství ve spolupráci s Ústavem rodinného lékařství Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně, Joštova 10 (budova Lékařské fakulty). Začátek v 10 hodin, ukončení v 16 hodin. Seminář vede doc. MUDr. Květoslav Šipr, CSc., o morálních aspektech plánovaného rodičovství a o odpovědnosti rodičů za sexuální výchovu svých dětí hovoří generální vikář brněnské diecéze P. Jiří Mikulášek.

Hlas pro život

V prosinci minulého roku uplynulo 5let od založení české pobočky mezinárodní organizace na ochranu lidského života od početí do přirozené smrti. V rámci připomínky tohoto výročí opět na řadě míst v celé České republice podobně jako i v zahraničí 28. 12. proběhly osvětové akce připomínající veřejnosti stále hrozivější rozsah dopadu neúcty k lidskému životu počínaje nyní už hrozbami klonování, přes různé formy potratů, zneužívání dětí, žen a ničení rodinných hodnot až po euthanasii. Na mnoha místech se v tento den, kdy vánoční radost kalí vzpomínka na Herodesem zabitá betlémská novorozeňata, rozezněly i zvony našich kostelů. Připomínaly tak nám všem, že budeme-li pokračovat v nastoupených trendech a svou lhostejností uvolňovat cestu filosofii liberálního konzumu, může brzo zvonit hrana i celé naší společnosti.

Současně v rámci uvedeného výročí byla odstartována

petiční akce navazující na Prohlášení účastníků Kongresu o humanizaci medicínské péče, které na uvedené problémy upozorňovalo naše zákonodárce a celou veřejnost. Jeho uplatňování dalo popud k vlastnímu založení české pobočky HLI. Podobných akcí již dříve proběhlo více. Zdaleka nejde o pár podpisů „zmanipulovaných věřících“ jak se je snaží bagatelizovat Dr. Uzel a jeho komerčně zainteresovaní spolupracovníci. Protest, který v r. 1995 zabránil výrobě chemického potratového prostředku RU 486 u nás podepsalo více než 60 000 občanů v čele s našimi předními akademickými činiteli.

Také k letošním apelu na životní nutnost respektování morálního základu společnosti se mohou připojit všichni lidé dobré vůle.

Vzory textu a petičních archů si můžete vyžádat u místních spolupracujících organizací nebo přímo na adrese: HLI-CS, Petrov 4, 602 00 Brno.

značně propadl. Jeho neohroženým nepřitelem však byl biskup Hilarius z Poitiers.

Martin zažil z bezprostřední blízkosti hrdinný boj statečného válečníka Božího o pravdu.

„Doba, ve které žijeme,“ řekl Hilarius, „je horší než ta, kdy křesťany házeli lvům. Celý Východ je v plamenech. Císař Konstansius nemilosrdně pro-

následuje vyznavače pravé víry, vyhání věrné pastýře z jejich sídel. Teď tento duchovní mor přechází na Západ. I v Galii jsou biskupové, kteří popírají, že Syn je rovný Bohu Otci. Jejich vůdcem je Saturnius, metropolit v Arles. Bouře, která ničí Orient, zasáhne brzy i Západ.“

Pokračování příště

Milí čtenáři, v rámci příprav na Velké jubileum roku 2000 vás chceme v průběhu roku, který je věnován Duchu svatému, seznámit s encyklikou papeže Jana Pavla II. o Duchu svatém v životě církve a světa:

DOMINUM ET VIVIFICANTEM

**Ctihodní bratři,
nejdražší synové a dcery,
pozdřav
a apoštolské požehnání!**

ÚVOD

1. Církev vyznává svou víru v Ducha svatého, v toho, který je „Pán a dárce života“. Vyznává ji v tak zvaném nicejsko-caňhradském vyznání víry, které má jméno od dvou koncílů – nicejského (r. 325) a caňhradského (r. 381). Na nich bylo toto vyznání formulováno. V něm se také dodává, že Duch svatý „mluvil ústy proroků“.

Tato slova přijímá církev ze samotného zdroje své víry, od

Ježíše Krista. Opravdu, podle Janova evangelia Duch svatý nám byl darován s novým životem, jak to oznamuje a slibuje Ježíš o velkém dni svátku stánků! „Žizní-li kdo, ať přijde ke mně a pije, kdo ve mne věří! Jak říká Písmo! Potečou z jeho nitra proudy živé vody.“ (1) A evangelista vykládá: „To řekl o Duchu, jehož se mělo dostat těm, kdo v něho uvěřili.“ (2) Totéž srovnání s vodou používá Ježíš v rozhovoru se Samařankou, když mluví o prameni vody vyvěrající k věčnému životu (3), a v rozhovoru s Nikodémem, když ohlašuje nutnost nového zrození „z vody a z Ducha“, aby se

mohlo vstoupit „do Božího království“. (4) Proto církev, poučena Kristovými slovy a čerpající z letnicové zkušenosti a ze své apoštolské historie, hlásá již od začátku svou víru v Ducha svatého jako „dárce života“, skrze kterého se nevyzpytatelný trojjediný Bůh sděluje lidem a vytváří v nich pramen věčného života.

2. Tato víra, kterou církev nepřetržitě vyznává, musí být stále oživována a prohlubována ve vědomí Božího lidu. V posledních sto letech se tak stalo vícekrát. Lev XIII. uveřejnil encykliku „*Divinum illud munus*“ (r. 1897), úplně věnovanou Duchu svatému. Pius XII.

se v encyklice „*Mystici Corporis*“ (r. 1943) odvolal na Ducha svatého jako životní princip církve, v níž působí ve spojení s Hlavou tajemného těla, Kristem. (5) A Druhý vatikánský ekumenický koncil dal na srozuměnou, že je zapotřebí věnovat znovu pozornost nauce o Duchu svatém. Zdůraznil to Pavel VI.: „*Po kristologii musí následovat nové studium a nový kult Ducha svatého. To je nepostradatelný doplněk koncilního učení.*“ (6) V naší době nás tedy znovu volá víra církve, stále stará a stále nová, abychom se přiblížili k Duchu svatému jako k dárce života. Přichází nám v tom na pomoc a je nám povzbuzením i společně dědictví s církvemi východními, které žárlivě uchovaly neobyčejné bohatství, obsažené v učení Otců o Duchu svatém. Také z tohoto důvodu můžeme říci, že jedna

Dopis nemocným – leden 1998

Drazí nemocní!

Až přejde noc, ať také srdce tvé je zase svobodnější, zbaveno všech pout, bolestí a nejistot. Až slunce paprskem svým pozlatí zítřejší ráno, kéž také v duši tvé naplno zazáří reflektory lásky a pokoje, abys vždy našel správný směr ve všech svých mlhavých dnech na cestách každodenních...

S tímto novoročním přáním P. Josefa Veselého chtěla bych Vám i já popřát hodně pokoje a dobra, a to tou krásnou vroucí prosbou ze žalmu 66: „Bože, buď milostiv a žehnej nám, ukaž nám svou jasnou tvář: kéž se pozná na zemi, jak jednáš, kéž poznají všechny národy, jak zachraňuješ...“ (Ž 66) Možná, že mnozí z Vás, moji drazí, kteří se dosud nemohou vzpamatovat ze škod, způsobených záplavami, si řeknou: Ano, my jsme poznali na zemi, jak jednáš, ale také jak zachraňuješ.

Protože zamyslíme-li se opravdově nad celým minulým

rokem, nad vším, co nám dal i co nám vzal, nad každým plus a minus, musíme si přiznat, že jsme dostali mnohem víc, než jsme si vůbec zasloužili nebo než jsme ztratili. Jenže většinou si počínáme jako oněch deset uzdravených malomocných. Jen jeden z nich se vrátil k Ježíši, aby mu poděkoval. Ostatní ve své radosti nad uzdravením zapoměli. I my zapomínáme děkovat! Je kolem nás stále mnoho shonu, neklidu a hluku, život plyne příliš rychle. Není čas, abychom se zdržovali maličkostmi. Vždyť ani ve větších, ba ve velkých událostech nechceme a nevidíme znamení času, nechceme slyšet Boží volání. K tomu, abychom plně pochopili ty veliké dary, kterých se nám denně dostává, abychom vnímali a rozpoznali ty neustálé zázraky v nás i kolem nás, je zapotřebí hlubokého ticha, opravdového ztišení a naslouchání.

A proto se zase obracím na Vás, drazí nemocní! Pro Vás,

zvláště dlouhodobě ležící, jako by se zastavil čas. Vy nejste ohlušení hlukem z televize, radia či magnetofonu. Naopak, ve své někdy až příliš dlouhé samotě jste schopni si všimnout i zdánlivě bezvýznamných věcí, vnímat jasněji události, které k Vám, třeba jen zpozzdáli, doléhají, a zaslechnout hlas Božího Syna či jeho Matky. Jako před 2000 lety nám Maria porodila Ježíše a pod jeho křížem se stala Matkou celého lidstva, tak se dodnes za nás u něho přimlouvá. Proto je právě jí zasvěcen první den v roce, který je současně i Světovým dnem míru. Obracejte se tedy s důvěrou k Panně Marii a prostě ji vroucně o přimluvu. Nejen za sebe a za všechny Vaše drahé, ale i za všechny ty ostatní kolem Vás, za naše rodiny, za náš národ. Nezapomeňte ani v týdnu modliteb za sjednocení křesťanů naléhavě prosit o jednotu. Pro Vaše bezesné noci, pro Vaše utrpení jistě budete vyslyšeni. A když už jsem začala svůj dopis básní P. J. Veselého, ráda

bych jej zakončila i jeho invokací k Panně Marii.

„Do srdce Tvého jak do přehrady milosrdenství svůj žal a úzkost vhazujeme, na ruce Tvé jak na kotvy naděje zavěšujeme poslední ve chvílích nejtěžších, Panno věrná. Z Tvých očí, Potěšení zarmoucených, sílu svou v žití popíjíme a radujem se z nalezených cest, jež bolestný Tvůj meč klesl nám v houšti bezradnosti. Před vpádem nepřátel, ať už jsou v nás či ve světě, do Tebe se zavíráme, Věži Davidova, a před potopou nenávisti hladiny oceánů zvedající svět celý v sobě skryj, Archo úmluvy.

Vůni, jež vábí nás ze všech stran podivným magnetem milosti, usměrni, Růže tajemná, a podobu svou nám zjev a podobu naši nám ukaž v Tobě, Zrcadlo spravedlnosti

Až půjdem okolo a kladivem neodbytnosti své prosbami na Tebe zaklepem, Dome zlatý, nakloň se k nám a polibkem pokoje, Uzdravení nemocných, malomocenství naše uzdrav!

Moc Vás zdraví sestra Pavla

z nejdůležitějších církevních událostí posledních let bylo 1600. výročí od I. cařihradského koncilu, které se slavilo současně v Cařihradě i v Římě o svatodušních svátcích r. 1981. V rozjímání o tajemství církve se Duch svatý objevil tehdy jako ten, který ukazuje cesty vedoucí k jednotě křesťanů, jako nejvyšší zdroj této jednoty, která pochází od samého Boha a které dal svatý Pavel zvláštní výraz slovy pronášenými často na začátku eucharistické liturgie: „Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství Ducha svatého ať je s vámi se všemi.“ (7)

Toto vybidnutí bylo v jistém smyslu východiskem a inspirací předešlých encyklik „Redemptor hominis“ a „Dives in misericordia“. Tyto encykliky oslavují událost naší spásy, uskutečněné v Synu, kterého

poslal Otec na svět, „aby svět byl jím spasen“ (8) a aby „každý jazyk vyznal, že Ježíš Kristus je Pán k slávě Boha Otce“ (9). Z téhož vybidnutí se nyní rodí tato encyklika o Duchu svatém, který vychází z Otce a Syna, s Otcem i Synem je zároveň uctíván a oslavován: jako božská osoba je přímo srdcem křesťanské víry a pramenem a dynamickou silou obnovy církve. (10) Tato encyklika vyplynula z nejhlubšího dědictví koncilu. Skutečně, koncilní texty svým učením o církvi samotné i o církvi ve světě nás povzbuzují, abychom vníkali stále více do trojičního tajemství Boha cestou evangelijní, patristickou a liturgickou: k Otcovi – skrze Krista – v Duchu svatém. Tímto způsobem odpovídá církev také na jisté hluboké tužby, které, jak se domnívá, čte v srdci dnešních lidí: je to nové

objevení Boha v jeho transcendentní realitě nekonečného Ducha, jak ho představuje Ježíš Samařance: potřeba uctívat ho „v duchu a pravdě“ (11); naděje, že v něm naleznou tajemství lásky a sílu k „novému stvoření“ (12); ano, opravdu toho, který dává život. Církev se cítí povolána k tomuto poslání zvěstovat Ducha, zatímco se lidstvo přibližuje ke konci 2. tisíciletí po Kristu. Před nebem a zemí, které „pomíjejí“, dobře ví, že nabývají zvláštní výmluvnosti „slova, která nepominou“. (13) Jsou to slova Kristova o Duchu svatém, nevyčerpatelném prameni „vody vyvěrající k věčnému životu“ (14) jako spasitelné pravdy a milosti. O těchto slovech chce uvažovat, tato slova chce připomínat věřícím a všem lidem, když se připravuje, jak bude řečeno níže, na oslavu Velkého

jubilea, které poznamená přechod od druhého křesťanského tisíciletí k třetímu. Přirozeně, další úvahy nehodlají probrat vyčerpávajícím způsobem přebohatou nauku o Duchu svatém, ani upřednostnit to či ono řešení otázek dosud otevřených. Hlavním cílem těchto úvah je rozvinout v církvi vědomí, že jí „Duch svatý vede ke spolupráci na uskutečnění plánu Boha, který ustanovil Krista zdrojem spásy pro celý svět“. (15)

Pokračování příště

(Poznámky budou uvedeny na konci každé kapitoly)

Liturgická čtení

Pondělí 12. ledna férie pondělí 1. týdne v mezidobí	1. čt.: 1 Sam 1,1–8 Ž: 115,12–13,14+17,18–19 (odp.: 17a) Ev.: M k 1,14–20
Úterý 13. ledna férie	1. čt.: 1 Sam 1,9–20 1 Sam 2,14–5,6–7,8abcd (odp.: 1a) Ev.: M k 1,21–28
Středa 14. ledna férie	1. čt.: 1 Sam 3,1–10,19–20 Ž: 39,2+5,7–8a,8b–9,10 (odp.: slov 8a+9a) Ev.: M k 1,29–39
Čtvrtek 15. ledna férie	1. čt.: 1 Sam 4,1–11 Ž: 43,10–11,14–15,24–25 (odp.: 27b) Ev.: M k 1,40–45
Pátek 16. ledna férie	1. čt.: 1 Sam 8,4–7,10–22a Ž: 88,16–17,18–19 (odp.: slov 2a) Ev.: M k 2,1–12
Sobota 17. ledna panáčka sv. Antonína, opata	1. čt.: 1 Sam 9,1–4,17–19; 10,1 Ž: 20,2–3,4–5,6–7 (odp.: 2a) Ev.: M k 2,13–17

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	11. 1.	12. 1.	13. 1.	14. 1.	15. 1.	16. 1.	17. 1.
Antifona	261	826	841	857	873	889	1754
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	261	827	842	857	873	889	1755
Antifony	262	828	843	858	874	890	906
Žalmy	813	828	843	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	262	831	847	861	877	893	1756
Antifona k Zach. kantiku	263	831	847	861	877	894	1757
Prosby	263	831	847	861	878	894	1757
Záv. modlitba	263	832	847	862	878	894	1278
Modlitba během dne:							
Hymnus	227	832	848	862	879	895	910
Antifony	264	833	848	863	879	895	910
Žalmy	1035	833	845	863	879	895	911
Krátké čtení	264	835	851	865	882	898	913
Záv. modlitba	263	835	851	865	882	898	1278
Nešpory: SO							
Hymnus	261	265	837	852	867	883	900
Antifony	260	265	838	853	868	884	900
Žalmy	229	238	838	853	868	884	901
Kr. čtení a zpěv	260	266	840	856	871	887	903
Ant. ke kant. P. M.	260	266	840	856	871	887	904
Prosby	261	266	841	856	872	888	904
Záv. modlitba	238	263	841	857	872	888	904
Kompletář	1238	1242	1247	1251	1254	1257	1260

